

การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ส่งสินค้าเข้า

ธนาคารพาณิชย์ เป็นสถาบันที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับ "การค้าเงิน" ตามพระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 กำหนดหน้าที่ของธนาคารพาณิชย์ในมาตรา 4 กล่าวไว้ว่า "การธนาคารพาณิชย์หมายความว่า การประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ทองจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ และใช้ประโยชน์เงินนั้นในทางหนึ่งหรือหลายทาง เช่น (ก) ใหญ่ยืม (ข) ซื้อขายหรือเก็บเงินตามตั๋วแลกเงินหรือตราสาร เปลี่ยนมืออื่นใด (ค) ซื้อหรือขายเงินปรีวรรตต่างประเทศ ทั้งนี้จะประกอบธุรกิจประเภทอื่นอันเป็นประเภทที่ธนาคารพาณิชย์พึงกระทำด้วยหรือไม่ก็ตาม" การใช้ประโยชน์ในทางหนึ่งหรือหลายทางนั้น (การใหญ่ยืมถือว่าเป็นงานหลักที่ทำรายได้จำนวนมากศาลแก่ธนาคาร) ขณะเดียวกันธนาคารพาณิชย์ก็มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ นโยบายในการใหญ่ยืมของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งจำเป็นต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับ ปริมาณเงินที่มีอยู่ ความเสี่ยงภัย สภาพเศรษฐกิจและความต้องการของตลาด ธุรกิจการค้า การบริการ การอุตสาหกรรม ฯลฯ ส่วนใหญ่ไม่อาจดำเนินไปได้โดยตลอดโดยอาศัยแต่เพียงทุนของตนเอง ยิ่งในธุรกิจที่ใหญ่กว่าแล้ว จำเป็นต้องใช้เงินเป็นจำนวนมากยอมตองอาศัยการบริการการใหญ่ยืมจากธนาคารพาณิชย์แทบทั้งสิ้น ในการค้าระหว่างประเทศของไทย ซึ่งมีทั้งการส่งสินค้าเข้าและการส่งสินค้าออก แม้ว่าประเทศเราจะพยายามส่งเสริมสินค้าออกอยู่ตลอดเวลา และพยายามลดการส่งสินค้าเข้าโดยวิธีการต่าง ๆ ก็ตาม แต่ตามสถิติก็ยังคงปรากฏว่าปริมาณการส่งสินค้าเข้ามีมูลค่าเป็นตัวเงินมากกว่าปริมาณการส่งสินค้าออกเสมอ (ดูตารางที่ 1 และ 2)

ตามสถิติตัวเลขในตารางการค้าต่างประเทศ จะเห็นว่าการส่งสินค้าเข้ามีมูลค่ามากกว่าการส่งสินค้าออกตลอดเวลา แต่ถาเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์แล้วมูลค่าการส่งสินค้าออกเพิ่มขึ้นในอัตรามากกว่าการส่งสินค้าเข้า ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา การส่งสินค้าออกเพิ่มขึ้นมากในปี 2514 การส่งออกเป็นมูลค่า 17,281 ล้านบาท เพิ่มขึ้น

การค่างประเทศ

(ตารางที่ 1)

(ล้านบาท)

สินค้า	สินค้าออก	สินค้าเข้า	ดุลการค้า
2500	7,540	8,537	- 997
2501	6,447	8,237	- 1,790
2502	7,560	8,988	- 1,428
2503	8,614	9,622	- 1,008
2504	9,997	10,287	- 290
2505	9,529	11,504	- 1,975
2506	9,676	12,803	- 3,127
2507	12,339	14,253	- 1,914
2508 ⁺	12,941	15,433	- 2,492
2509 ⁺	14,099	18,504	- 4,405
2510 ⁺	14,166	22,188	- 8,022
2511 ⁺	13,679	24,103	-10,424
2512 ⁺	14,722	25,966	-11,244
2513 ⁺	14,772	27,009	-12,237
2514 ⁺	17,281	26,794	- 9,513
2515 ⁺	22,516	30,875	- 8,359
2516 [*]			
มค. - มีค.	7,620	8,346	- 726
เมย. - มิย.	7,791	9,425	- 1,634
กค. - กย.	6,894	10,512	- 3,618

ที่มา : กรมศุลกากร

+ ไม่รวมสินค้าทางการทหาร

* ตัวเลขเบื้องต้น

ประเทศที่ติดต่อกาขายสิ่งสินค้าเข้า

(ตารางที่ 2)

เทียบเป็นเปอร์เซ็นต์

ประเทศ	2507	2508	2509	2510	2511	2512	2513	2514	2515	2516
ญี่ปุ่น	33	33	36	36	34	37	37	3	37	37
มาเลเซีย	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
ฮ่องกง	3	3	2	2	2	2	1	1	1	2
อินโดนีเซีย	3	2	2	1	1	1	1	1	-	-
สิงคโปร์	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1
สหรัฐอเมริกา	16	16	16	16	19	15	15	14	16	15
เนเธอร์แลนด์	4	3	3	2	2	2	1	1	1	1
เยอรมันตะวันตก	8	10	8	9	8	9	8	8	7	8
สหราชอาณาจักร	9	9	8	7	7	8	7	8	5	5
อิตาลี	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
อินเดีย	1	1	-	2	1	1	1	1	1	1
ซาอุดีอาระเบีย	-	-	-	-	2	1	2	3	3	2
อื่น ๆ	18	19	20	21	20	20	23	20	24	27
	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

แหล่งที่มา : กรมศุลกากร

หมายเหตุ ปี 2516 เริ่มตั้งแต่ มค.-กค.

จากตารางแสดงรายละเอียดของประเทศที่ติดต่อกาขายสิ่งสินค้าเข้าในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มีการส่งสินค้าเข้าจากประเทศญี่ปุ่นมากที่สุด รองลงมาคือ สหรัฐอเมริกา เยอรมันตะวันตก และสหราชอาณาจักร

กว่าปี 2513 ถึง 2,509 ล้านบาท (17,281 - 14,722) หรือเท่ากับ 17 % ในขณะที่การส่งสินค้าเข้าลดลง 215 ล้านบาท (26,794 - 27,009) หรือเท่ากับ .8 % และในปี 2515 การส่งออกเป็นมูลค่ามากถึง 22,516 ล้านบาท เพิ่มขึ้นมากกว่าปี 2514 ถึง 5,235 ล้านบาท (22,516 - 17,281) หรือเท่ากับ 30.3 % ในขณะที่การส่งสินค้าเข้าเพิ่มขึ้นเพียง 4,081 ล้านบาท (30,875 - 26,794) หรือเท่ากับ 15.23 % ในปี 2516 ก็เช่นกัน และคาดกันว่าจะสามารถลดการขาดดุลต่อไปได้อีก แต่อย่างไรก็ตาม การส่งสินค้าเข้าก็ยังเป็นเรื่องที่ยังต้องพิจารณา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าประเทศเราจะมีวิธีการจำแนกประเภทของสินค้าที่ส่งเข้าตามความสำคัญ ความเหมาะสมกับสภาวะการณ์ รวมทั้งประโยชน์ที่พึงจะได้รับทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

ธนาคารพาณิชย์เข้ามามีบทบาทต่อการส่งสินค้าเข้า เนื่องจากการติดต่อกับชายระหว่างประเทศ พอลงจะกระทำผ่านธนาคาร โดยเฉพาะในเรื่องเงินตราที่ซับซ้อนหลายสกุลด้วยกัน ซึ่งธนาคารแห่งชาติออกพระราชบัญญัติการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราขึ้น การซื้อขายเงินตราผ่านธนาคารพาณิชย์ ความสัมพันธ์ระหว่างธนาคารพาณิชย์กับพอลงจึงเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งเรื่องที่ตามมาคือ ธนาคารพาณิชย์ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่พอลง ที่สำคัญที่สุดคือในด้านความช่วยเหลือทางการเงิน ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่าการให้ "เครดิต"

หลักเกณฑ์การพิจารณาการให้ความช่วยเหลือ

การพิจารณาการให้เครดิตของธนาคารนั้น ถือเป็นการบริหารเงินทุนที่สำคัญยิ่ง ธนาคารจะต้องศึกษาอย่างละเอียด สำนวจกิจการของผู้ขอกู้ ซึ่งหลักเกณฑ์โดยทั่วไปที่ยังใช้ได้ก็คือ การพิจารณาปัจจัยเครดิตทั้งห้า (Five C's Credit) คือ

1. คุณสมบัติของผู้ขอกู้ (Character)

ธนาคารต้องพิจารณาว่าผู้ขอเครดิตเป็นบุคคลชนิดใด มีความซื่อสัตย์ ชื่อเสียง การศึกษาและฐานะทางสังคม ซึ่งสามารถสอบถามได้จากวงการค้าภายนอก จากบุคคลที่รู้จัก ผู้แนะนำ ถ้าเป็นนิติบุคคลหรือห้างหุ้นส่วน จำเป็นจะต้องพิจารณาถึง

คุณสมบัติของผู้ร่วมดำเนินงานหรือหุ้นส่วนทุกคนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะขอรายละเอียดจาก กองหุ้นส่วนบริษัทจำกัด กระทรวงเศรษฐกิจ หรือสอบถามจากศูนย์รวมซึ่งเรียกว่า Central Index เจาะเจาะหน้าที่ของธนาคารพาณิชย์ผู้หนึ่งที่ท่านที่จะสอบถาม เกี่ยวกับประวัติของลูกค้าใด เหล่านี้จะเป็นประโยชน์แก่การวิเคราะห์ เพราะถ้าผู้ กูเป็นผู้มีคุณสมบัติทั่วไปดีแล้ว ก็ประมาณได้ว่าจะสามารถประกอบกิจการงานใดได้ดีด้วย อันจะทำให้ธนาคารไม่เสี่ยงต่อการให้เครดิต

2. ความสามารถในการหารายได้ (Capacity)

ผู้ขอเครดิตมีความสามารถในการหารายได้มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อว่า จะได้สามารถชำระเงินคืนให้แก่ธนาคารตามกำหนด ซึ่งดูได้จากผลการดำเนินงาน ในอดีตที่ผ่านมา อาจพิจารณาได้จากงบการเงินของกิจการนั้น ซึ่งทางธนาคารควรจะ ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อมาปรับปรุงงบการเงินที่ดูกล่าวนามายานี้ การวิเคราะห์ ตัวเลขต่าง ๆ จะช่วยในการตัดสินใจของธนาคารว่าควรจะให้เครดิตหรือไม่ ควรให้ จำนวนเท่าไร หรือธนาคารจะแนะนำผู้ขอเครดิตให้ทำอะไร การวิเคราะห์รวม ตลอดถึงการพิจารณาสถานที่ตั้ง อุปกรณ์เครื่องที่ใช้เทคนิคในการดำเนินงาน ของทาง การจำหน่าย แข่งขันและนโยบายที่ใช้เหมาะสมเพียงใด ในเรื่องความสามารถ ในการหารายได้ของผู้ขอเครดิตเป็นเรื่องที่สำคัญมาก บางครั้งถ้าผู้ขอเครดิตขาด หลักทรัพย์มาค้ำประกันหรือหลักทรัพย์ไม่เพียงพอ แต่ธนาคารก็ยินดีให้เครดิต ถ้าพิจารณาแล้ว เห็นว่าผู้ขอเครดิตมีความสามารถในการหารายได้ดี

3. เงินทุน (Capital)

ผู้ขอเครดิตมีเงินทุน เท่าไร เทียบกับหนี้สินที่มีอยู่แล้ว เป็นอัตราส่วนเท่าไร ทั้งนี้เพราะของการคุ้มครองของเงินทุนของธุรกิจ เป็นธุรกิจเงินทุนของกิจการ หมายถึงจำนวนทรัพย์สินที่มีอยู่ทั้งหมดหักด้วยหนี้สินทุกชนิด ถ้ากิจการนั้นมีหนี้สินมากมาย หากธนาคาร อนุมัติให้เครดิต ตกกับว่าอัตราเสี่ยงสูงเกินไป ซึ่ง เป็นเรื่องไม่ พึงปรารถนา ธนาคารจึงจำเป็นต้องทราบเรื่องเงินทุนของผู้ขอเครดิต เพราะเป็น

เครื่องแสดงถึงความมั่นคงทางการเงิน ชอบ เขตวงเงินที่ผู้ขอเครดิตต้องการ โดยทั่วไปก็ต้องสัมพันธ์กับเงินทุนของธุรกิจนั้นด้วย และสามารถวัดความสามารถของผู้ประกอบการได้จากอัตราผลตอบแทนต่อเงินลงทุน โดยการหารผลกำไรด้วยเงินลงทุน ถ้าอัตราส่วนสูง โดยเฉพาะสูงกว่าอัตราดอกเบี้ย โดยทั่วไปก็แสดงว่าการให้เครดิตของธนาคารไม่เสี่ยงมากนัก บริษัทที่มีความสามารถชำระหนี้ได้ นอกจากทุนของธุรกิจจะเป็นทรัพย์สินที่แสดงออกทางตัวเลขแล้ว ยังมีสินทรัพย์อีกประเภทหนึ่งซึ่งไม่มีตัวตน แต่สมควรจะพิจารณาควบคู่ไปด้วยคือ ชื่อเสียงของธุรกิจ (Going-concern Goodwill)

4. หลักประกัน (Collaterals)

เพื่อป้องกันการเสี่ยงต่อหนี้สูญที่อาจจะเกิดขึ้นจากการให้เครดิต ธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไปมักจะขอให้ผู้กู้วางหลักทรัพย์เพื่อเป็นหลักประกันไว้กับธนาคาร หลักทรัพย์ที่วางได้แก่ ที่ดิน อาคาร โรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักร โรงงาน พันธบัตร รัฐบาล ฝากออมทรัพย์เงินฝากประจำ ฯลฯ ถ้าผู้ขอเครดิตไม่มีหลักประกันหรือหลักทรัพย์ที่ประกันไม่เพียงพอ ธนาคารก็จะขอให้บุคคลค้ำประกันหรือทั้ง 2 อย่าง บุคคลผู้ค้ำประกันจะต้องเป็นผู้ที่ธนาคารรู้จักและเชื่อถือได้ มีชื่อเสียงดี หลักฐานมั่นคง ในกรณีที่ธนาคารคิดว่าการให้เครดิตแก่บุคคลหรือธุรกิจนั้นค่อนข้างจะเสี่ยงต่อการสูญหลักประกันก็เป็นสิ่งจำเป็น เพราะถ้าเกิดการสูญหรือผู้ขอเครดิตผิดสัญญาธนาคารก็สามารถจะบังคับเอาได้จากหลักประกันที่ให้ไว้ แต่ถ้าผู้ขอเครดิตรายนั้นมีคุณสมบัติในเรื่องอื่น ๆ หลักประกันจะเป็นสิ่งสุดท้ายที่ธนาคารจะใช้เป็นเครื่องพิจารณา ในทางปฏิบัติ ธนาคารอาจเป็นฝ่ายเสนอเครดิตให้แก่ธุรกิจที่มีกิจการใหญ่โต มีชื่อเสียง และให้เงื่อนไขพิเศษต่าง ๆ โดยที่ธุรกิจเหล่านั้นไม่จำเป็นต้องวางหลักประกันเลย

5. สภาพทางเศรษฐกิจ (Conditions)

ธนาคารจำเป็นต้องศึกษาถึงภาวะเศรษฐกิจโดยทั่วไปในขณะนั้น ซึ่งนอกจากจะต้องดูสภาพเศรษฐกิจโดยทั่ว ๆ ไปของโลกแล้ว ยังต้องดูไปถึงภาวะเศรษฐกิจ

โดยทั่ว ๆ ไปของประเทศที่ธุรกิจนั้นตั้งอยู่ และมองคู่อีกลงไปถึงภาวะเศรษฐกิจของ
 ธุรกิจนั้น ๆ โดยเฉพาะอีกด้วย เพื่อที่จะโคจรมาถึงความต้องการซึ่งขอมแตกต่างกัน
 ตามกาลเวลา อีกทั้งจะช่วยให้เป็นแนวทางว่าหากสภาพเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปใน
 ทางที่เลวลง ธุรกิจนั้น ยังคงสามารถจะชำระคืนเงินกู้ได้ภายในกำหนดหรือไม่
 ผู้ขอเครดิตที่มีคุณสมบัติ มีฐานะมั่นคงรวมทั้งมีหลักประกันที่คุ้ม แต่ถาเศรษฐกิจขณะ
 นั้นไม่อำนวยให้การให้เครดิตก็ไม่ก่อผลดี ธนาคารยังต้องคำนึงถึงนโยบายของรัฐบาล
 และกฎข้อบังคับอื่น ๆ เช่น ในปัจจุบัน (ปลายปี 2516) สถานการณ์อาหารทั่วโลก
 ไม่ดี ความต้องการอาหารของโลกได้เพิ่มขึ้น ประเทศไทยซึ่ง เป็นประเทศล้ากรรม
 โดยตรงก็สามารถจะพยากรณ์ได้ว่า การส่งสินค้าออกทางด่านเกษตรจะต้องเพิ่มสูงขึ้น
 จึงควรเร่งการผลิตให้มีปริมาณมากที่สุด อันจะนำรายได้มาสู่ประเทศ ปัญหาที่ตาม
 มากก็คือการขาดแคลนปุ๋ยอันจะเป็นอุปสรรคสำคัญ ซึ่งสืบเนื่องมาจากวิกฤตการณ์น้ำมัน
 โดยเฉพาะปุ๋ยที่ทำมาจากส่วนประกอบของน้ำมันปิโตรเลียม จึงควรที่ธนาคารพาณิชย์
 จะสนับสนุนการให้เครดิตแก่ผู้ส่งปุ๋ยเข้ามา ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล
 เพราะกระทรวงพาณิชย์⁽¹⁾ โดย ดร.เสนาะ คนากุล รองปลัดกระทรวงพาณิชย์
 ได้ชี้แจงถึงการแก้ปัญหาการขาดแคลนปุ๋ยว่า จะพยายามหาซื้อปุ๋ยจากแหล่งอื่น ๆ
 นอกจากญี่ปุ่น โดยขอไปจากไทยประจำชาติต่าง ๆ ติดต่อบริษัทปุ๋ย ประเทศญี่ปุ่น
 และอิหร่านสนใจที่จะขายปุ๋ยให้ นอกจากนี้ก็ขอให้ธนาคารพาณิชย์ขยายเครดิตเงินกู้
 แก่ผู้นำปุ๋ยเข้า โดยขยายระยะเครดิตให้อีก 2 เดือน จากที่กำหนดไว้เดิม ซึ่งผู้ส่ง
 ปุ๋ยมักมีปัญหาเรื่องเงินและต้องกู้จากธนาคารโดยได้เครดิตระยะสั้น เป็นเหตุให้ต้อง
 เร่งขายปุ๋ยควยเงินสด ทำความเดือดร้อนให้แก่ชาวนาผู้ซื้อปุ๋ยอีกทอดหนึ่ง

(1) ประชาธิปไตย วันเสาร์ที่ 9 กุมภาพันธ์ 2517

หลักเกณฑ์การพิจารณาการให้เครดิตอื่น ๆ มีผู้เรียบเรียงไว้ โดยอาศัยความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์จากงานที่ทำ ที่น่าสนใจ ได้แก่ "การพิจารณานโยบายการป้องกันอัตรการเสี่ยงต่อการให้"(2) โดยสมาน ธนमितต์ ซึ่งมีใจความสำคัญว่า การพิจารณานโยบายการให้กู้ยืมเงินที่รอบคอบของธนาคารพาณิชย์ ประกอบด้วย การพิจารณา 3P (3P's Policy) กล่าวคือ

1. แผนการชำระหนี้ (Payment)
2. วัตถุประสงค์ของเงินกู้ (Purpose)
3. ความปลอดภัยของเงินกู้ (Protection)

1. แผนการชำระหนี้ (Payment) ธนาคารต้องมองในแง่ที่ว่า เงินที่ธนาคารปล่อยออกไป ลูกหนี้จะต้องมีแผนการชำระคืนแน่นอนและเชื่อถือได้ หลักการก็คือว่า หนี้รายนั้นปล่อยออกไปต้องปลอดภัย ได้ชำระเงินคืนกลับมา พร้อมกับผลประโยชน์รายได้เป็นดอกเบี้ย การชำระคืนจะต้องดี เนื่องมาจากการค้าที่มีผลกำไร ถ้าเป็นการได้คืนโดยการบังคับขายหลักประกันที่ทำประกันไว้ ก็เรียกได้ว่าเป็นการปล่อยสินเชื่อที่ผิดพลาด สรุปได้ว่า การพิจารณาในด้านความสามารถที่จะชำระคืนมีความสำคัญเกินกว่าด้านหลักประกัน หลักทรัพย์ประกันเป็นส่วนประกอบการพิจารณา เครดิตก็ให้ความอบอุ่นใจในการชำระหนี้สินคืน ฉะนั้นการเสนอหลักประกันมาดี แต่คุณสมบัติข้ออื่นหย่อน ธนาคารก็ไม่ปล่อยสินเชื่อออกไป เพราะธนาคารให้เงินไม่ใช่ให้เพื่อหลักทรัพย์ การบังคับจำหน่ายนอกจากตัวผู้กู้เองเสียหายแล้ว ถ้าพิจารณาทางระบบธนาคาร เป็นส่วนรวม ถ้าการชำระหนี้สินคืนของลูกหนี้ ต้องมีการยึดหลักทรัพย์ขายทอดตลาดมากมายแล้ว แนนอนต้องส่งผลกระทบต่อความเสียหายแก่เศรษฐกิจของประเทศ

2. วัตถุประสงค์ของเงินกู้ (Purpose) วัตถุประสงค์ของเงินกู้นี้มีความ

---

(2) ชินนทร์ พิทยาวิจิตร, ธนาคารพาณิชย์ : ไขมาตราการอะไรในการปล่อยสินเชื่อ หน้า 144-145

สัมพันธ์ใกล้ชิดกับข้อแรก วัตถุประสงค์ของเงินกู้ยืมตามกฎหมาย เช่น ค่าเช่าหรืออื่น
ธนาคารก็ไม่ให้แน่ หลักการก็คือ วัตถุประสงค์ของอำนาจประโยชน์ของการประกอบ
การค้าของลูกหนี้ เมื่อเป็นประโยชน์ต่อลูกหนี้ ในมุมกลับ ก็เป็นประโยชน์ต่อธนาคาร
ด้วย คือลูกหนี้สามารถชำระหนี้คืนธนาคารได้ เพราะฉะนั้นนโยบายการให้กู้เงินที่
รอบคอบธนาคารต้องรู้แผนการชำระหนี้สินที่แน่นอน

3. ความปลอดภัยของเงินกู้ (Protection) หมายความว่า การพิจารณา
ปล่อยสินเชื่อที่ใครกระทำโดยรอบคอบแล้ว วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเข้าหลักเกณฑ์ แผน
การณ์ของการชำระหนี้คืน เชื่อถือได้ ก็ยังเหลือข้อสุดท้ายเพื่อให้เป็นเงินกู้ที่ดี ปลอดภัย
เสี่ยงน้อย ตลอดจนอายุของการกู้ ก็คือไม่ว่าเหตุการณ์ภาวะของลูกหนี้จะเปลี่ยนแปลง
ไปอย่างไร ดี ชั่ว หนี้สินของธนาคารก็ไม่สูญในที่สุด อันนี้ก็ขึ้นอยู่กับส่วนประกอบสอง
ข้อ คือ ให้เครดิตรายนั้นได้มีหลักประกันคุ้มครองคุ้มครองหนี้ไว้อย่างดี พร้อมกับคุณสมบัติของ
ส่วนตัวผู้กู้ ทั้งฐานะทาง เศรษฐกิจและการเงินเป็นเกราะคุ้มกันโดยอัตโนมัติ

"การพิจารณาเกี่ยวกับภาวะของลูกค้าก่อนที่จะตัดสินใจให้เครดิต"⁽³⁾ ในหนังสือ
การธนาคารพาณิชย์ โดย ประยูร จินดาประดิษฐ์ มีใจความสำคัญคือ

ก่อนที่ธนาคารจะให้เครดิตแก่ลูกค้า ธนาคารจะต้องพิจารณาถึงวัตถุประสงค์
ในการกู้ยืมหรือการขอรับเครดิตและความสามารถในการชำระหนี้คืนของลูกค้าเป็น
สิ่งสำคัญ การรวบรวมรายละเอียดและวิเคราะห์ดูว่าควรจะอนุมัติการให้กู้ยืมหรือให้
เครดิตแก่ลูกค้าหรือไม่นั้นมีหลักในการรวบรวม สืบสวน พิจารณาและตัดสินใจดังนี้

- การสัมภาษณ์ (Interview)
- การสอบสวนฐานะเครดิต (Credit Investigation)
- การตัดสินใจ (Credit Decisions)

(3) ประยูร จินดาประดิษฐ์, เรื่องเดิม, หน้า 168-173

1. การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นสิ่งสำคัญยิ่งในความสัมพันธ์ระหว่างธนาคารกับลูกค้า และจะช่วยให้ธนาคารเลือกความเสี่ยงภัยได้ถูกต้อง วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์เพื่อให้ไครายละเอียดที่จำเป็นที่จะช่วยพนักงานพิจารณาเงินกู้ สามารถสอบสวนและเครดิต วินิจฉัยเงินกู้ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียกเก็บหนี้ในภายหลัง คุณสมบัติและเทคนิคของผู้สัมภาษณ์ก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ไครายละเอียดครบถ้วนตามเป้าหมาย

2. การสอบสวนและเครดิต (Credit Investigation) เพื่อพิสูจน์รายละเอียดตามคำขอกู้เงิน และเพื่อค้นหารายละเอียดเพิ่มเติมที่จะช่วยพนักงานวิเคราะห์เงินกู้ตัดสินใจได้ถูกต้อง สมรรถภาพในการสอบสวนและเครดิตเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงอย่างถูกต้องสมบูรณ์และรวดเร็ว เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ผู้สอบเครดิตจะต้องมีไหวพริบ สุภาพ อ่อนโยน และคุ้นเคยกับแหล่งเครดิตอื่น ๆ ที่จะสอบถาม เพื่อให้ไครายละเอียดที่ขอกู้ไม่เบียดเบียน หรือไม่เต็มใจจะให้และจะต้องเป็นผู้ที่รักษาความลับได้เป็นอย่างดี

การสอบสวนและเครดิตจะวิเคราะห์ได้จากสมุดบัญชีและบันทึกของธนาคาร สอบถามจากทะเบียนเครดิตกลางและสถานที่อื่น ๆ ตามที่ผู้ขอกู้ได้ให้รายละเอียดไว้จากแหล่งเหล่านี้จะช่วยใหญ่ถึงนิสัยการใช้หนี้ของเขา

3. การตัดสินใจ (Credit Decisions) หลังจากการสัมภาษณ์และสอบสวนและเครดิตแล้ว เจ้าหน้าที่พิจารณาเงินกู้จะต้องวัดความเสี่ยงภัย (Evaluation of the credit risks) ของลูกค้าว่ามีเพียงใด จะต้องพิจารณาและมีความเชื่อมั่นว่า เมื่อใหญ่ไปแล้วผู้กู้สามารถ (Can) และตั้งใจ (Will) ชำระหนี้คืนเมื่อใด (When) และวิธีใด (How)

ในการวัดความเสี่ยงภัย จะพิจารณาถึง

3.1 ภาวะส่วนตัว (Personal Factors)

ก. ค่านิยมธรรม (Moral Factor) โดยพิจารณาถึงภาวะทางครอบครัว ความประพฤติ สังคมและความซื่อสัตย์ของผู้กู้ ระยะเวลาที่พำนักในท้องถิ่นนั้น ระยะเวลาทำงาน วัตถุประสงค์

ของการกู้เงิน

- ข. **ความสามารถชำระหนี้ (Ability factor)** จะพิจารณาจากเงินเดือนหรือรายได้อื่น ค่าใช้จ่าย และเงินที่เหลือ ซึ่งถ้าเป็นธุรกิจห้างร้านจะต้องพิจารณาจากงบการเงิน (Financial Statement) ของธุรกิจนั้น ๆ **ว่ามีสมรรถภาพในการดำเนินงานและความสามารถในการชำระหนี้ ตลอดจนฐานะความมั่นคงของธุรกิจนั้นเพียงไร**

3.2 ภาวะเศรษฐกิจ (Economic factor) พิจารณาวางานหรือธุรกิจของผู้ขอกู้นั้นมั่นคง และยังสามารถอยู่ ซึ่งสามารถจะช่วยให้เขาค่าเงินงานต่อไปได้โดยตลอด พิจารณาภาวะเศรษฐกิจโดยทั่วไป ภาวะเศรษฐกิจมีความสำคัญมาก เพราะถ้าไม่ดีอาจจะทำให้ภาวะทางคานคือธรรมเลวลงได้

3.3 ภาวะหลักประกัน (Collateral factor) โดยหลักการธนาคารหลักประกันนั้นถ้ามีก็เป็นเพียง เครื่องสนับสนุนปัจจัยอื่น ๆ เพื่อจะให้เป็นที่ค้ำประกันเท่านั้น

หลังจากได้พิจารณารายละเอียดต่าง ๆ ตามที่ปรากฏในคำขอกู้จากการสัมภาษณ์ การสอบเครดิตแล้ว การตัดสินใจว่าจะให้กู้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยเหล่านี้คือ

1. ผู้ขอกู้เป็นคนมีศีลธรรมดีหรือไม่
2. รายละเอียดต่าง ๆ ตามคำขอกู้ได้ตรวจสอบโดยละเอียดแล้ว
3. ผู้ขอกู้มีรายได้พอที่จะชำระหนี้หรือไม่
4. งานหรือธุรกิจของผู้ขอกู้มั่นคงหรือไม่
5. ผู้ขอกู้เป็นผู้ชำระหนี้ตรงตามเวลาหรือไม่
6. เงินที่ขอกู้จะนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่
7. ถ้ามีหลักประกัน หลักประกันมีมูลค่าคุ้มกับเงินที่ขอกู้หรือไม่

ในทางปฏิบัติลูกค้ายกที่ธนาคาร เห็นสมควรจะให้กู้ยืมจะต้อง

- ก. เป็นลูกค้าที่ดีของธนาคารมาก่อนในระยะเวลาพอสมควร
- ข. การเงินในบัญชีเงินฝากหมุนเวียนดี. ไม่มีการใช้เช็คที่ไม่มีเงินหรือมีแต่นอยครั้งและไม่เจตนา

- ค. เงินที่จะกู้ยืมจะนำไปใช้ในทางที่เกิดคอกอกนอกผล ธุรกิจของ ลูกคามีค้ำประกันและดำเนินการไปด้วยดี
- ง. หลักประกันค้ำค้ำวงเงินที่กู้
- จ. ลูกคามีความสามารถในการชำระหนี้ ซึ่ง เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด อยางไรก็ตาม บางครั้งธนาคารก็ได้ให้กู้ยืมหรือจำต้องให้กู้ยืม เพราะความเกรงใจเป็นมูลฐานแต่ประการเดียว การปฏิบัติ ดังกล่าวเป็นการไม่ควร ธนาคารพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สมควรให้ลูกคารายใดกู้ยืมก็ควรที่จะปฏิเสธอย่างสุภาพ โดยอ้างกฎเกณฑ์ที่ธนาคารได้กำหนดไว้และบางกรณีควรชี้ให้ลูกค้าเห็นถึงผล ใดผลเสียในการจะนำเงินที่ขอกู้นั้นไปใช้ให้ลูกค้าเข้าใจด้วย

หลัก เกณฑ์การพิจารณาตามที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดเป็นการพิจารณาโดยทั่ว ๆ ไป แต่ในเรื่องการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สั่งสินค้าเข้าโดยการ เปิดเลตเตอร์ออฟ เครดิต ธนาคารผู้เปิดเครดิตได้ช่วยผู้สั่งสินค้าเข้าในตอนขอเปิดเครดิต โดยยอมรับ ภาระเข้าผูกพันตามเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เปิดไป เพื่อให้ผู้ขายมีความเชื่อมั่นว่าจะได้ รับชำระเงินค่าสินค้าเมื่อใดปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อตกลงแล้วอย่างแน่นอน ท้ายที่สุด ธนาคารผู้เปิดเครดิตยังสามารถช่วยเหลือลูกค้าผู้สั่งสินค้าเข้าทางด้านการเงินและ ช่วยในรูปสินค้า

การช่วยเหลือผู้สั่งสินค้าเข้าทางด้านการเงิน

หมายความว่า ธนาคารผู้เปิดเครดิตจะชำระเงินให้แก่ผู้ขายหรือผู้สั่ง สินค้าออกในต่างประเทศแทนก่อน จนกว่าจะครบกำหนดเวลาที่ตกลงไว้กับธนาคาร จึงจะนำเงินมาชำระคืนให้ธนาคารพร้อมกับเสียดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ (โดยที่ธนาคารจะขอให้ผู้ซื้อหรือผู้สั่งสินค้าเข้ายื่น Trust Receipt ไว้ก่อนธนาคาร ก่อนที่จะขอรับเอกสารไปออกสินค้า) กรณีนี้ผู้ขายไม่ได้ให้เครดิตแก่ผู้ซื้อ ผู้ซื้อได้เครดิต จากธนาคารผู้เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต

TRUST RECEIPT
(Hypothecated Shipping Documents.)

To: **THAI FARMERS BANK**
142 Silom Road, Bangkok 5.

ตัวอย่าง

In Consideration of your handing to me/us Shipping Documents for goods as per particulars at foot, hypothecated to the Bank as collateral security for the due payment of the undermentioned draft drawn upon me/us by _____

and accepted by me/us/I/we hereby engage to land, store and hold the said goods as Trustee for and on behalf of the Bank, and in the event of the goods or any portion thereof being sold and delivered before full payment of the said draft the proceeds of such sales shall be received by me/us as Trustee for the Bank, and paid to the Bank when and as received, I/we at the same time specially advising the Bank of the account on which such payment is made.

I/we also undertake to keep the goods fully insured against fire as against marine risks, and to hand over to the Bank all amounts received from the Insurers, the Policies of Insurance being, in the meantime, held by me/us as Trustee for and on behalf of the Bank.

I/we agree that the foreign exchange rate be fixed by the Bank using spot on maturity of the relative bill of exchange which will fall due on _____ unless otherwise agreed upon.

Yours faithfully

We join and liable with the applicants.

Signed _____
Guarantor.

PARTICULARS OF DRAFTS AND GOODS

Amount of Bill	Due	Description of Goods	Marks and Nos.	Vessel
		<p>Documents received :</p> <p>Invoice</p> <p>Bills of Lading</p> <p>Insurance Policy or Certificate</p> <p>Packing List/Weight Note/Specification</p> <p>E.C. 21</p>		

Checked by _____

Approved by _____

Bill No. _____

L/C No. _____

การช่วยเหลือผู้ส่งสินค้าเขาทางคานสินค้า

หมายความวาธนาคารผู้เปิดเครดิตยินดีจะมอบเอกสารการออกสินค้าให้ผู้ส่งสินค้าเขาไปนำสินค้าดังกล่าวไปขายก่อน โดยที่ยังไม่ต้องชำระเงินให้ธนาคาร ทั้งนี้เนื่องจากผู้ส่งสินค้าเขาได้เครดิตจากผู้ขาย จนกว่าจะครบกำหนดเวลาชำระเงินใหญ่ขายแล้วผู้ส่งสินค้าเขาจึงจะนำเงินมาชำระธนาคาร ในขณะที่ธนาคารก็ไม่ต้องชำระใหญ่ขายในต่างประเทศ ทั้งนี้ผู้ส่งสินค้าเขาจำเป็นต้องยื่น Trust Receipt ไว้ต่อธนาคารเช่นกัน เท่ากับว่าธนาคารยินยอมมอบสินค้าไปให้ก่อน เป็นการให้เครดิตในรูปสินค้า กล่าวคือเมื่อนำสินค้าเขายังไม่ต้องชำระเงินใหญ่ขายทันที แต่ธนาคารก็เสี่ยงต่อการที่ผู้ส่งสินค้าเขาจะบิดพลิ้วไม่ปฏิบัติตามสัญญา คือเมื่อครบกำหนดชำระเงินแล้วถ้าผู้ซื้อไม่นำเงินมาชำระธนาคารก็ต้องชำระแทน ในทางปฏิบัติแม้ผู้ส่งสินค้าเขาจะได้รับเครดิตจากผู้ขายก็ตาม ถ้าไม่ชำระเงินให้ธนาคาร ธนาคารจะไม่ยอมมอบเอกสารออกสินค้าให้เลย นอกจากจะพิจารณาแล้วยอมให้ลูกค้ายื่น Trust Receipt ไว้ต่อธนาคารเพื่อเป็นประกัน

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทำ Trust Receipt

(ทรัสต์รีซีพ. (Trust Receipt) คือตราสารที่ลูกค้าทำไว้ต่อธนาคาร โดยอาศัยความเชื่อถือว่าธนาคารมีต่อลูกค้า หรือลูกค้าให้การรับรองว่า ธนาคารมีกรรมสิทธิ์ในสินค้านั้น และมีอำนาจที่จะเรียกคืนกลับมา หรือทำการจำหน่ายแทนทุกโอกาส และในการจำหน่ายสินค้านั้น ลูกค้าจะกระทำไปเพื่อประโยชน์ของธนาคาร และจะนำเงินที่ขายสินค้านั้นมาชำระให้แก่ธนาคาร)

⁵Trust Receipt is a document executed by the pledger of goods or the document of title there to when such are released to him by a banker in order that the goods may be sold and the loan repaid or that they may be warehoused or reshipped. As the essence of a pledge is possession of the thing pledged, the release of documents of title by the banker would deprive him of his rights as pledgee and in the absense of provisions otherwise would deprive him of his security.

การปฏิบัติงานทางคาน Trust Receipt ของธนาคารแห่งหนึ่ง

เมื่อลูกค้าประสงค์จะขอทำ Trust Receipt กับธนาคาร และได้ทำสัญญาที่ฝ่ายหนี้สินและหลักทรัพย์ถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ฝ่ายหนี้สินและหลักทรัพย์จะออกการค T/R สำหรับลูกค้ารายนั้น แล้วมอบให้ฝ่ายกิจการต่างประเทศไปประกอบการปฏิบัติงานต่อไป

การค T/R จะมียอดวงเงินที่ลูกค้าได้รับอนุมัติไว้ ซึ่งพิมพ์ด้วยกรูเช็คและลงลายมือชื่อของผู้ดำเนินการฝ่ายหนี้สินและหลักทรัพย์ พร้อมทั้งประทับตราของธนาคาร เป็นการรับรองความถูกต้องแท้จริงของการคทุกฉบับ เป็นสำคัญ

เมื่อลูกค้านำ T/R มายื่นต่อธนาคาร รองกรรมการผู้จัดการ หรือผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ เป็นผู้ลงลายมือชื่ออนุมัติ โดยลงนามกำกับในการค T/R และเอกสารประกอบการอนุมัติทุกครั้ง การอนุมัติให้ลูกค้ายื่น T/R ซึ่งจะอนุมัติให้เฉพาะภายในวงเงินที่ลูกค้าได้รับอนุมัติไว้แล้วเท่านั้น

เมื่อลูกค้ารายใดจำเป็นต้องทำ T/R เกินกว่าวงเงินที่ได้รับอนุมัติไว้ การพิจารณาจะอยู่ในดุลพินิจของ รองกรรมการผู้จัดการ หรือผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ หรือผู้ดำเนินการฝ่ายกิจการต่างประเทศ หรือรองผู้ดำเนินการฝ่ายกิจการต่างประเทศ ที่จะพิจารณาอนุมัติเป็นครั้งคราวตามที่เห็นสมควร แต่จะไม่อนุมัติให้ทำเกินกว่าร้อยละ 20 ของวงเงินที่ได้รับอนุมัติอยู่เดิม ทั้งนี้โดยพิจารณาถึงฐานะของลูกค้ารายนั้น ๆ และผลการติดต่อกับธนาคารในระยะเวลาที่ผ่านมาแล้วเป็นสำคัญ

เมื่อการค T/R ฉบับเดิมได้ใช้หมดแล้ว ฝ่ายหนี้สินและหลักทรัพย์จะออก การค T/R ฉบับใหม่ต่อจากฉบับเดิมให้ โดยมีข้อความเงินที่ลูกค้าได้รับอนุมัติ และมี ลายมือชื่อของผู้อำนวยการฝ่ายหนี้สินและหลักทรัพย์ เหมือนฉบับ เดิม

การเก็บการค T/R จะถ่ายภาพการค T/R ทุกฉบับด้วยเครื่อง Micro Film แล้วเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย ในกรณีที่มีการค T/R ฉบับใดมีรายการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมขึ้นจากรายการเดิมที่ได้อถ่ายภาพไว้ จะนำการค T/R ฉบับนั้นไปถ่าย ภาพใหม่ทุกครั้ง และจะถ่ายภาพเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายการที่เพิ่มเติมขึ้นไว้ด้วยทุก ฉบับ เอกสารที่เกี่ยวข้องต้องมีตัวแลกเปลี่ยนที่ลูกค้ารับรองแล้ว (Accepted Draft) ทรัสต์รีซีพ (Trust Receipt) และคำขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต

การค้าประกันเพื่อการออกสินค้า (Shipping Guarantee)

เลตเตอร์ออฟเครดิตที่เปิดไปยังประเทศที่ไกลเคียง เช่น ประเทศญี่ปุ่น ฮองกง ฯลฯ บางครั้งจะปรากฏว่าเรือบรรทุกสินค้ามาถึง เมืองท่าปลายทางก่อนที่ธนาคารจะได้รับเอกสารการส่งสินค้าที่สำคัญคือ แม่เลตเตอร์ออฟเครดิตจะเปิดไปยังประเทศ ที่ไกลออกไป เอกสารควรจะมาถึงธนาคารผู้เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตก่อนเรือบรรทุก สินค้าจะมาถึง แต่เอกสารซึ่งส่งมาตกค้างระหว่างทางหรือเกิดสูญหาย เรือบรรทุก สินค้าจึงมาถึงเมืองท่าประเทศผู้ซื้อก่อนที่จะได้รับเอกสาร (เมื่อเป็นดังนี้ ผู้สั่งซื้อถ้าต้อง การออกสินค้า ก็ต้องไปติดต่อกับธนาคาร เพื่อให้ธนาคาร คำประกันการออกสินค้า (Shipping Guarantee) โดยธนาคารจะออกหนังสือคำประกัน (Letter of Guarantee) การออกสินค้าของบริษัทเรือซึ่งปกติลูกค้าจะลงนามร่วมกับธนาคารใน หนังสือฉบับเดียวกัน (ตามตัวอย่าง) แต่ก่อนที่ธนาคารจะออกหนังสือคำประกันให้ ลูกค้าจะต้องยื่นหนังสือรับรองการออกหนังสือคำประกัน (Letter of Undertaking for issuing Letter of Guarantee) และถ้าลูกค้าไม่มีวงเงิน T/R อยู่ก่อน ลูกค้าก็จะต้องชำระเงินให้กับธนาคารทันที แต่ถาลูกค้ามีชอตกดลงวงเงิน T/R กับ ธนาคารอยู่ก่อนแล้ว และวงเงินยังมีเหลืออยู่พอ ก็จะใช้ทรัสต์รีซีพในเวลาเดียวกันด้วย ลูกค้าสามารถนำเอาหนังสือคำประกันซึ่งเปรียบเสมือนใบตราส่งที่ธนาคารสลักหลังแล้ว

LETTER OF UNDERTAKING

FOR

ISSUING A LETTER OF GUARANTEE

Address of Applicant:

.....
.....

To **THAI FARMERS BANK**

Date.....

142 Silom Road, Bangkok.

Dear Sir,

ต้าอัยจง

In consideration of your endorsing the accompanying Letter of Guarantee for delivery of the under-mentioned goods valued at.....
(.....)

I/We undertake to hold you free and harmless from any loss or consequences that may arise by such delivery and to return to you the said Letter of Guarantee directly as soon as the relative Bill of Lading comes into my/our possession.

Yours faithfully,

Signature of Applicant:

DETAILS OF GOODS PER MANIFEST

Marks and Nos.	Description of Goods	Vessel	Shippers.

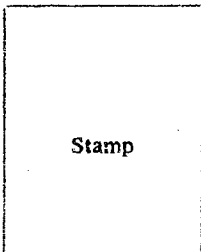
Guarantee No.....

L/C No./E.C. 23 No.....

Checked by.....

LETTER OF GUARANTEE

THIS LETTER OF GUARANTEE REQUIRES THE ENDORSEMENT
OF THE BANK TO WHOM THE SHIPPING DOCUMENTS
AND/OR CARGO HAVE BEEN HYPOTHECATED.

19

ANGLO-THAI COMMERCIAL CO., LTD.

Agents.....

Dear Sirs,

In consideration of your granting us delivery of the undermentioned cargo ex s.s.
"....." Voy. No....., on..... from.....
and consigned to the undersigned, without productions of Bill of Lading which has not yet come to hand, we hereby agree and undertake to obtain and hand over to you the said Bill of Lading, duly endorsed, immediately on receipt or at latest within one month after this date and further guarantee to indemnify you against all consequences that may arise from your so granting us delivery and to pay you on demand any freight and/or charges that may be due on the cargo.

We hereby certify that the Bill of Lading covering the above consignment is not hypothecated to any other bank or person. In the event of the said Bill of Lading being hypothecated to any other bank or person we further guarantee to hold you harmless from all consequences whatsoever arising therefrom.

This Letter of Guarantee to cover actual damage
irrespective of the value declared herein.

We are, Dear Sirs,
Yours faithfully,

ตัวออกง่าย
Consignees.....

We, the undersigned, hereby join in the above Indemnity and jointly and severally guarantee due performance of the above contract and accept all the liabilities expressed therein.

Bankers.....

No. of B/L	Marks and Numbers	No. of Packages	Description of Cargo	Shippers	Remarks

เพราะลูกค้าสามารถนำไปขอรับใบขน (Delivery Order) จากบริษัทเรือได้ จากนั้นลูกค้าก็นำไปออกสินค้าได้ตามปกติ จนกระทั่งธนาคารผู้เปิดเครดิตได้รับเอกสารการส่งสินค้ามาแล้ว ก็จะมอบให้ลูกค้าเพื่อให้ลูกค้านำไปแลกกับหนังสือค้ำประกันเพื่อนำมาคืนธนาคารและแลกกับ Letter of Undertaking กลับคืนไป

ในทางปฏิบัติมักจะปรากฏว่า เมื่อลูกค้าออกสินค้าได้แล้ว ก็ไม่สนใจที่จะนำใบตราส่งที่ได้รับมาภายหลังไปขอแลกหนังสือค้ำประกันต่อบริษัทเรือเพื่อนำมาคืนธนาคาร ดังนั้นในหนังสือรับรองธนาคารผู้ออกมักจะกำหนดอายุของหนังสือไว้ เช่น ภายใน 6 เดือนนับจากวันออกหนังสือถาวรแล้ว ธนาคารก็ไม่รับผิดชอบ และเพื่อป้องกันขอยุ้งยากอันอาจจะเกิดขึ้น ธนาคารผู้ออกหนังสือค้ำประกันจะให้เจ้าหน้าที่ของธนาคารนำเอกสารใบตราส่ง (Bill of Lading) ไปแลกกับหนังสือค้ำประกันคืนมาเอง

อีกกรณีหนึ่งที่ลูกค้าจะออกสินค้าไปได้ ก็คือถ้าธนาคารไม่ออกหนังสือค้ำประกัน ผู้ส่งสินค้าจะต้องยื่นหนังสือรับรองต่อบริษัทเรือพร้อมทั้งวางเงินสดหรือพันธบัตรหรือหลักทรัพย์ที่บริษัทเรือยอมรับไปวางไว้เป็นประกันต่อบริษัทเรือตามมูลค่าสินค้า)

เงื่อนไขและข้อตกลงเกี่ยวกับ T/R ในทางปฏิบัติ

เมื่อธนาคารตัดสินใจที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ส่งสินค้าเขารายนั้นแล้ว เรื่องที่จะพิจารณาคือวงเงิน Trust Receipt ที่ให้แก่ลูกค้าแต่ละรายไม่เท่ากัน โดยทั่ว ๆ ไป หลักเกณฑ์คล้ายกับการพิจารณาเงินกูเบิกเกินบัญชี แดวงเงิน Trust Receipt ที่ธนาคารอนุมัติให้ นั้น ลูกค้าจะใช้ก็ต่อเมื่อมีการส่งสินค้าเข้า ส่วนเงินกูเบิกเกินบัญชีลูกค้าสามารถเบิกเงินได้ภายในวงเงินนั้นได้ตลอดเวลาโดยที่ธนาคารไม่ทราบว่าคุณลูกค้าเบิกไปเพื่ออะไร ดังนั้นวงเงิน Trust Receipt ที่พิจารณาให้จึงขึ้นอยู่กับมูลค่าจำนวนสินค้าที่ลูกค้าส่งเข้ามาและการหมุนเวียนของสินค้านั้น กล่าวคือ จะต้องใช้ระยะเวลาอันเท่าไรในการขายเพื่อให้ได้เงินกลับคืนมา เช่น ถ้าประมาณว่าคุณลูกค้ารายนั้นส่งสินค้าเข้าโดยเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตผ่านธนาคาร เดือนละ

100,000 บาท แต่กว่าที่ลูกค้าจะไ้เงินคืนนั้นค่านันค้มาต้องใช้เวลาถึง 3 เดือน
 เงื่อนไขการชำระเงินต้นที่ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย Trust Receipt ที่ควรจะให้
 สำหรับลูกค้ารายนี้ คำนวณโดยประมาณเท่ากับ 300,000 บาท ชำระคืนภายใน 90
 วัน คือในช่วง 3 เดือนลูกค้าส่งสินค้าเข้า 300,000 บาท โดยยื่น Trust Receipt
 ไว่ตอนธนาคารเดือนที่ 4 ลูกค้าส่งสินค้าเข้ามาอีก 100,000 บาท ลูกค้าจะยื่น T/R
 อีกไม่ไ้ เพราะวงเงิน T/R ขณะนั้นลูกค้าไ้ใช้เต็มจำนวนแล้ว ขณะเดียวกันสินค้าที่
 ส่งเข้ามาในเดือนแรกก็ครบกำหนดที่จะต้องชำระเงินคืนธนาคารพอดี ลูกค้าจึงต้อง
 ชำระเงินคืนธนาคารสำหรับสินค้าที่ส่งเข้ามาในเดือนแรก 100,000 บาทเสียก่อน
 แล้วจึงยื่น Trust Receipt สำหรับสินค้าที่ส่งเข้ามาไ้ ถ้าการดำเนินงานเป็นไป
 ตามที่คาดไว่เช่นนี้ ลูกค้าผู้ส่งสินค้าเข้าก็สามารถดำเนินธุรกิจไปไ้ไ้โดยอาศัยเงินที่ไ้
 ได้รับความช่วยเหลือจากธนาคาร เรื่องที่ควรพิจารณาควบคู่กันไปด้วยก็คือ ธนาคารจะ
 ต้องทราบควยว่าลูกค้ามีภาระหนี้สินหรือไ้รับเครดิตประเภทใดอีกบ้าง เช่นลูกค้าราย
 เดียวกันไ้รับทั้งวงเงินเบิกเกินบัญชี และวงเงิน Trust Receipt และสินเชื่อ
 ประเภทอื่น หรือลูกค้าติดต่อกับธนาคารพาณิชย์แห่งอื่นด้วย สินเชื่อต่าง ๆ ที่ไ้รับจาก
 ธนาคารพาณิชย์แห่งอื่นมีอะไรบ้าง เป็นปัจจัยที่จะตองนำมาพิจารณา

กำหนดระยะเวลาใน Trust Receipt

ระยะเวลาที่ธนาคารให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ส่งสินค้าเข้าโดยการเปิดเลต
 เตอร้อฟเครดิตนั้นไม่เกิน 180 วัน ซึ่งโดยทั่วไปสินค้าที่ส่งเข้ามาควรจะขายเปลี่ยน
 เป็นเงินไ้ในระยะเวลาดังกล่าว ถือเป็นเงินกู่ระยะสั้น ซึ่งกำหนดไว่เป็น 30, 60,
 90, 120, 150, และ 180 วัน ตามความเหมาะสมแก่กรณี การเริ่มนับวันที่ไ้และ
 สิ้นสุดวันที่ไ้ นั้นขึ้นอยู่กับข้อตกลง ในทางปฏิบัติแยกไ้ดังนี้คือ

1. 30 60 90 120 150 180 วันนับจากวันเรือเข้า (from arrival
 of Steamer)
2. 30 60 90 120 150 180 วันนับจากวันที่รับรอง (from date of
 Acceptance)

3. 30 60 90 120 150 180 วันนับจากวันที่ยื่น T/R (from date of Trust Receipt)
4. 30 60 90 120 150 180 วันนับจากวันครบกำหนด (from due date)
5. 30 60 90 120 150 180 วันนับจากวันที่ในตั๋วแลกเงิน (from date of Draft)
6. 30 60 90 120 150 180 วันนับจากวันที่ในใบตราส่ง (from date of Bill of Lading)
7. อนุมัติเป็นราย ๆ
8. วงเงินชั่วคราว

1) วันครบกำหนดชำระเงินนับจากวันที่เรือเข้า หมายความว่าเมื่อเรือลำที่บรรทุกสินค้ามาถึงท่าเรือปลายทางเมื่อใด จะเริ่มนับจากวันนั้นเป็นต้นไป โดยไม่คำนึงว่าลูกค้าจะขอเอกสารการส่งสินค้าไปออกสินค้าเมื่อใด ในทางปฏิบัติจะดูได้จากตารางเรือเข้าที่บริษัทเรือพิมพ์ไว้ซึ่งจะมีรายละเอียดชื่อเรือ วันที่ที่เรือถึงเมืองท่าต่าง ๆ ในการส่งสินค้าเข้าในเขตเทอร์ออฟเครดิตจะระบุชื่อเมืองท่าต้นทางและปลายทาง และใบตราส่งที่ผู้ขายส่งผ่านธนาคารตัวแทนมาให้ธนาคารผู้ออกเครดิตจะระบุชื่อเรือไว้ด้วย เช่น ถ้าได้รับเทอร์ม 90 วันนับจากวันเรือเข้า เรือเข้าวันที่ 10 มีนาคม 2516 วันครบกำหนด T/R ที่ลูกค้าจะต้องชำระเงินให้ธนาคารคือวันที่ $(31 - 10 + 30 + 31 + 8) = 8$ มิถุนายน 2516 โดยที่ลูกค้าได้นำสินค้าออกไปก่อนแล้ว

เงื่อนไขการนับจากวันที่เรือเข้านั้นส่วนใหญ่เนื่องจากเขตเทอร์ออฟเครดิตเปิดไปยังประเทศที่ไกลออกไป เช่นเปิดไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศในทวีปยุโรป หรือประเทศที่สินค้าต้องใช้ระยะเวลาในการขนส่งนาน อาจจะมีกินเวลาถึง 2 เดือน ลูกค้าผู้ส่งสินค้าเข้าจึงมักจะขอให้ธนาคารเริ่มนับจากวันที่เรือมาถึง เท่ากับว่าธนาคารผู้เปิดเครดิตให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ลูกค้านานกว่าเงื่อนไขที่ระบุไว้

เดินทางถึง 2 เดือน เครดิตที่ธนาคารให้ลูกค้าจะกลายเป็น 5 เดือน เพราะธนาคารผู้เปิดเครดิตได้จ่ายเงินค่านินาคาลงหน้าไปก่อนแล้วตั้งแต่ผู้ชายได้จัดการส่งสินค้าแล้ว นำเอกสารไปขอคืนเงินจากธนาคารตัวแทน

2) วันครบกำหนดนับจากวันที่รับรอง หมายความว่า เมื่อธนาคารผู้เปิดเครดิตได้รับเอกสารการส่งสินค้าพร้อมทั้งตัวแลกเงินจากธนาคารตัวแทนในต่างประเทศแล้ว ก็จะแจ้งให้ลูกค้าผู้ส่งสินค้าเขาทราบโดยการส่งเอกสารบางอย่าง สำเนาใบตราส่งและตัวแลกเงินเพื่อให้ลูกค้ารับรองว่าจะจ่ายเงินตามตัวแลกเงินนั้น เมื่อรับรองแล้วก็จะส่งกลับคืนมาให้ธนาคาร ธนาคารก็จะเริ่มนับวันครบกำหนดจากวันที่ลูกค้ารับรองตัวแลกเงิน แต่ระหว่างนั้นสินค้าอาจจะยังไม่ถึงเมืองท่าปลายทาง ลูกค้าก็จะต้องรอจนกว่าสินค้านั้นจะมาถึงเสียก่อน ขณะเดียวกันธนาคารจะปล่อยเอกสารการส่งสินค้าให้ลูกค้าก็ต่อเมื่อลูกค้าได้รับรองตัวแลกเงินและยื่น Trust Receipt แล้ว

เงื่อนไขการนับจากวันที่ลูกค้ารับรองนี้ ลูกค้าที่สักก็มักจะรับรองให้โดยมิชักช้า แต่บางราย อาจจะห่วงเหนียวการเซ็นรับรองไว้ระยะหนึ่ง เงื่อนไขประเภทนี้ลูกค้าผู้ส่งชื่อมักจะไต่เครดิตจากผู้ขายซึ่งเรียกว่า Deferred Payment Credit คือเครดิตที่มีกำหนดเวลาการชำระเงิน ถ้าลูกค้าผู้ส่งชื่อรับรองช้า ผู้ขายก็จะได้รับเงินช้าตามไปด้วย ธนาคารผู้เปิดเครดิตก็ยังไม่ต้องชำระเงินให้ผู้ขาย วันครบกำหนดที่ผู้ส่งชื่อจะชำระเงินให้ธนาคารและวันที่ธนาคารจะชำระเงินให้ผู้ขายจะเป็นวันเดียวกัน เท่ากับธนาคารช่วยเหลือผู้ส่งชื่อในค่านินาคา

3) วันครบกำหนดนับจากวันที่ยื่น Trust Receipt หมายความว่าลูกค้าผู้ส่งชื่อยื่น Trust Receipt เพื่อจะขอรับเอกสารการส่งสินค้าไปออกสินค้าเมื่อใดธนาคารผู้เปิดเครดิตจึงจะกำหนดวันครบกำหนดชำระเงินได้ โดยไม่คำนึงว่าสินค้านั้นจะมาถึงเมืองท่าปลายทางแล้วหรือยัง

เงื่อนไขการนับจากวันที่ลูกค้ายื่น Trust Receipt นี้ ถ้าลูกค้ายื่นก่อนหรือยื่นทันทีเมื่อสินค้านั้นมาถึงเมืองท่าปลายทางก็ไม่มีปัญหา แต่ในทางปฏิบัติพบว่าลูกค้าถือ

โอกาสจากเงื่อนไขดังกล่าว คือเมื่อสินค้านั้นมาถึง เมืองท่าปลายทางแล้ว ลูกค้าก็จะยังไม่ยื่น Trust Receipt คอธนาคาร สาเหตุ

ก. ลูกค้าได้ไ้วงเงินที่ธนาคารอนุมัติเต็มที่แล้ว บางครั้งเกินวงเงินส่วนที่เกินได้รับอนุมัติจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ (มีสิทธิ์ให้เกินได้ 20 % เป็นต้น) ลูกค้าไม่สามารถจะนำเงินมาชำระหนี้รายเกา ดังนั้นจึงยื่น Trust Receipt เพื่อขอรับเอกสารไปออกของที่เพิ่งมาถึงยังไม่ได้ จนกระทั่งมีเงินพอจึงนำมาชำระหนี้เกาแล้วจึงคอยยื่น Trust Receipt รายใหม่ พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงถึงฐานะการเงินของลูกค้าไม่สู้จะมั่นคง ถ้าเป็นบ่อยครั้งก็เป็นเรื่องที่ธนาคารควรสนใจ

ข. ลูกค้ายังไม่มี ความจำเป็นต้องรับออกสินค้าเพื่อนำมาขาย ขณะเดียวกันต้องการยืดเวลาครบกำหนดชำระเงินออกไป ถ้าระยะเวลาส่งสินค้านาน 2 เดือน ลูกค้ายื่น Trust Receipt ภายหลังสินค้ามาถึง 1 เดือน และได้เทอร์มโดยนับจากวันที่ยื่น T/R อีก 90 วัน รวมเป็นเครดิตที่ธนาคารให้เป็นเวลาถึง 6 เดือน เป็นผลดีแก่ลูกค้าในแง่ที่ว่าลูกค้าไม่ใคร่จะชำระหนี้ไม่ตรงกำหนด (ถ้าลูกค้ายื่น T/R ทันทีเมื่อสินค้ามาถึง วันที่ครบกำหนดจะเร็วขึ้นซึ่ง ณ วันนั้นลูกค้าอาจจะไม่สามารถชำระเงินได้ตามเวลา) ขณะเดียวกันก็ได้เปรียบในแง่อัตราดอกเบี้ย ปกติอัตราดอกเบี้ยที่คิดจาก Trust Receipt จะถูกกว่าอัตราดอกเบี้ยเบิกเกินบัญชี

ธนาคารผู้เปิดเครดิตเสี่ยงต่อการให้เครดิตโดยกำหนดเงื่อนไขแบบนี้โดยเฉพาะถ้าสินค้านั้นเป็นประเภทของสด หรือสินค้าตามฤดูกาล สินค้าตามสมัยนิยมขายแล้วก็ยิ่งเสี่ยงมาก สมควรที่ธนาคารจะเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขดังกล่าว เช่น อาจจะตกลงกับลูกค้าผู้สั่งซื้อว่าจะต้องยื่น T/R อย่างช้า 7 วันนับจากวันที่เรือเข้า เป็นต้น

4) วันครบกำหนดนับจากวันที่ครบกำหนดชำระผู้ขาย หมายความว่าลูกค้าได้เครดิตทั้ง 2 ทาง คือได้จากผู้ขายแล้วธนาคารผู้เปิดยังให้เครดิตต่อไปอีก วันครบกำหนดที่ลูกค้าจะต้องชำระเงินจึงนับจากวันที่ธนาคารจะต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้ขายเป็นต้นไป เช่น เลตเตอร์ออฟเครดิตที่เปิดไป ผู้ขายให้เครดิตผู้ซื้อ 60 วันจากวันที่รับรองตัว ถ้าลูกค้ารับรองวันที่ 1 มีนาคม 2516 วันครบกำหนดชำระเงินให้ผู้ขายคือวันที่ 30

เมษายน 2516 ธนาคารผู้เปิดเครดิตจะชำระเงินให้ผู้ชายสินค้า แต่ลูกค้ายังไม่ต้องชำระเงินให้จนกว่าจะถึงวันที่ 29 มิถุนายน 2516 ธนาคารจึงจะเรียกเก็บเงินจากลูกค้าผู้สั่งซื้อ

เงื่อนไขดังกล่าวนี้อาจจะหมายถึงแต่เพียงว่าลูกค้ายื่น Trust Receipt โดยได้รับเครดิตจากผู้ขายฝ่ายเดียว วันครบกำหนดที่ผู้สั่งซื้อจะชำระเงิน ให้ธนาคาร และวันที่ธนาคารจะชำระเงินให้ผู้ชายจะเป็นวันเดียวกัน เช่น ลูกค้าได้เครดิตจากผู้ขาย 180 วัน ซึ่งเพียงพอและไม่จำเป็นต้องขอความช่วยเหลือทางการเงินจากธนาคารผู้เปิดเครดิต ในการค T/R ที่จะบันทึกจะพิมพ์เงื่อนไขให้กับลูกค้าว่า "วันครบกำหนด (on due date)" ซึ่งหมายถึงครบกำหนดชำระคืนให้ผู้ชาย แต่อย่างไรก็ตาม ธนาคารก็ยังช่วยเหลือลูกค้า แต่เป็นการช่วยในค่านสินค้าคือยอมให้ลูกค้านำสินค้าออกไปขายก่อนเพียงแค่นำ T/R ไว้เท่านั้น ถ้าเป็นกรณีที่ธนาคารไม่เชื่อถือลูกค้ารายนั้น ธนาคารก็จะไม่ยอมมอบเอกสารดังกล่าวให้จนกว่าลูกค้าจะชำระเงินมาก่อนล่วงหน้าหรือหาหลักทรัพย์สินมาประกันจนเป็นที่พอใจ ทั้ง ๆ ที่ธนาคารยังไม่จำเป็นต้องชำระเงินให้แก่ผู้ชายในขณะนั้น

5) วันครบกำหนดนับจากวันที่ในตัวแลกเงิน หมายความว่าตัวแลกเงินที่ผู้ชายทำขึ้นลงวันที่เท่าไร วันครบกำหนดก็จะเริ่มนับจากวันนั้นเป็นต้นไป ทั้ง ๆ ที่สินค้าที่สั่งซื้อนั้นยังอยู่ในระหว่างเดินทาง หรือบางกรณีอาจจะยังอยู่เพียงแต่เมืองท่าต้นทางเท่านั้น

เงื่อนไขการนับจากวันที่ในตัวแลกเงินนี้ ถ้าเลตเตอร์ออฟเครดิตเปิดไปประเทศที่ห่างไกล เช่น ถ้าเปิดไปที่สหรัฐอเมริกาถ้าหากว่าสินค้าต้องใช้เวลาเดินทางถึง 2 เดือน ลูกค้าได้รับเครดิตจากธนาคาร 90 วัน นับจากวันที่ในตัวแลกเงิน กรณีนี้ลูกค้ามีโอกาสนำสินค้าออกไปขายก่อนได้อย่างมากที่สุดไม่เกิน 30 วัน บางครั้งลูกค้าอาจจะต้องชำระเงินเกือบจะทันทีเพราะถึงวันครบกำหนดตามเงื่อนไข ที่เป็นดังนั้นก็เพราะว่าตัวแลกเงินนี้ผู้ชายมักจะทำขึ้นล่วงหน้าอย่างช้าที่สุดก็ต้องทำวันเดียวกับที่นำเอกสารไปขายให้ธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ ในขณะที่สินค้าเพิ่งจะส่งขึ้นเรือ

ถ้าตัวแลกเงินผู้ขายทำล่วงหน้า 7 วัน เรือที่บรรทุกสินค้าจอดอยู่ที่เมืองท่าคนทางอีก 7 วันระยะเวลาเดินทางถึงเมืองท่ากรุงเทพฯ 2 เดือน กวาที่ผู้ซื้อจะออกของให้เรียบร้อยอีกประมาณ 3 - 4 วัน ลูกค้าได้เทอร์ม 90 วันนับจากวันที่ในตัวแลกเงิน ลูกค้าอาจจะยังไม่ทันขายสินค้านั้นก็ถึงวันครบกำหนดชำระเงินให้ธนาคาร เสียก่อนแล้วกรณีเงื่อนไขดังกล่าวมักใช้กับลูกค้าที่ติดต่อกับผู้ขายที่อยู่ในประเทศใกล้เคียงกัน วันที่ในตัวแลกเงินกับวันที่เรือมาถึงไม่ห่างไกลกันนัก และธนาคารก็สามารถให้เครดิตได้นานถึง 180 วัน

6) วันนับจากวันที่ใบตราส่ง หมายความว่าใบตราส่ง (Bill of Lading) ลงวันที่เท่าไร วันที่ครบกำหนดก็จะเริ่มนับจากวันนั้นเป็นต้นไป โดยที่สินค้านั้นผู้ขายได้จัดการให้ขนส่งเรือเรียบร้อยแล้ว เตรียมพร้อมที่จะเดินทาง

เงื่อนไขการนับวันที่จากวันที่ใบตราส่ง ก็มีลักษณะคล้ายกับการนับจากวันที่ในตัวแลกเงิน อาจจะเป็นวันเดียวกันก็ได้ แตกต่างกันแต่เพียงว่าการนับจากวันที่ใบตราส่งนั้น ผู้ซื้อมั่นใจได้ว่าสินค้านั้นผู้ขายได้จัดการส่งแล้ว เพราะถ้ายังไม่จัดการส่งสินค้าขึ้นเรือ บริษัทเรือก็จะไม่ออกใบตราส่งให้ ขณะเดียวกันการกำหนดวันครบกำหนดก็ทำใ้ง่าย เงื่อนไขดังกล่าวนี้ยังนิยมใช้กับกรณีที่เป็น Deferred Payment Credit คือผู้ขายให้เครดิตแก่ผู้ซื้อ โดยนิยมที่จะกำหนดจากวันที่ใบตราส่ง ซึ่งทำให้ผู้ขายทราบกำหนดวันที่ผู้ขายจะได้อะไรเงินแน่นอน

7) การอนุมัติเป็นราย ๆ หมายความว่าลูกค้าขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตไม่ได้ตกลงวงเงิน Trust Receipt ไว้กับธนาคาร หรือธนาคารผู้เปิดเครดิตเห็นว่ายังไม่สมควรที่จะอนุมัติวงเงินถาวรแก่ลูกค่านั้น ดังนั้นในการสั่งสินค้าเข้าโดยการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตผ่านธนาคาร ถ้าลูกค้าต้องการขอความช่วยเหลือทางการเงิน หรือจะขอให้นำสินค้าออกไปขายก่อนโดยที่ได้เครดิตจากผู้ขายก็ตาม ก็ต้องมาเจรจาทกลงกับธนาคารสำหรับเครดิตรายนั้น ถ้าธนาคารอนุมัติลูกค้าจึงจะยื่น Trust Receipt ได้ แต่ธนาคารไม่อนุมัติลูกค้าก็จะตองนำเงินมาชำระธนาคารจึงจะมอบเอกสารการออกสินค้าให้

เงื่อนไขดังกล่าวมักเป็นกรณีที่ธนาคารยังไม่รู้จักลูกค้าคือ ธนาคารการเงินลูกค้าไม่มั่นคงหรือลูกค้าไม่มีหลักประกันมามอบให้ธนาคาร ธนาคารจึงไม่เสี่ยงที่จะตั้งวงเงิน T/R ถาวรให้ได้

8) วงเงินชั่วคราว หมายความว่า ลูกค้าผู้เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตสั่งสินค้าที่มีใช้เป็นการสั่งซื้อตามปกติ เช่น การสั่งซื้อเครื่องจักร สินค้าประเภทอื่น ส่วนมากจำนวนเงินที่สั่งซื้อเป็นเงินมากและอายุเครดิตค่อนข้างจะนาน ผู้สั่งซื้อมักจะขอความช่วยเหลือทางการเงินจากธนาคาร โดยการตั้งวงเงินที่ลูกค้าจะยื่น Trust Receipt เป็นวงเงินชั่วคราวที่ใช้สำหรับการเปิดเครดิตเพียงครั้งเดียว สินค้าที่สั่งซื้อโดยทั่วไปจะทยอยส่งมา จนกว่าของนั้นส่งมาครบเรียบร้อยแล้ว ส่วนมากผู้ขายเองก็จะยอมให้มีการผ่อนชำระด้วยเพราะเป็นเงินจำนวนมาก เมื่อลูกค้าชำระคืนธนาคารเรียบร้อยแล้ววงเงินชั่วคราวนี้ก็ยกเลิก ลูกค้าจะนำวงเงินนี้มาปนกับการสั่งซื้อสินค้าตามปกติไม่ได้

วงเงินทรัสต์รีซีพและระยะเวลาที่กำหนดให้ ถ้าเป็นวงเงินมาก และระยะเวลาที่กำหนดยาว ธนาคารก็เสี่ยงมากขึ้น ในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ลูกค้าผู้เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต จึงพยายามจะให้เป็นไม่เกิน 180 วัน โดยนับจากวันที่ของตั๋วแลกเงินและวันที่ใบตราส่งทางเรือซึ่งใกล้เคียงกับวันที่จ่ายเงินให้กับผู้ขายสินค้า

การกำหนดอัตราดอกเบี้ยของเงินสกุลต่าง ๆ

ผู้สั่งซื้อจะขอให้ธนาคาร เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตไปยังประเทศต่าง ๆ ที่ประเทศไทยมีสัมพันธ์ทางการค้าและมีสินค้าตามที่เราต้องการ ซึ่งจะตกลงซื้อขายเป็นเงินตราต่างประเทศ ถ้าไม่เป็นเงินตราตามประเทศผู้ขายก็จะใช้เงินตราที่เป็นกลาง เช่น เงินเหรียญสหรัฐอเมริกา และเงินปอนด์สเตอร์ลิง ฯลฯ ผู้สั่งซื้อจะต้องซื้อเงินตราสกุลนั้นจากธนาคารเพื่อชำระให้ผู้ขาย ถ้าผู้สั่งซื้อขอเครดิตจากธนาคารผู้เปิดเครดิต ธนาคารก็จะชำระเงินให้ผู้ขายตามสกุลเงินที่ระบุในเครดิต

เช่นกัน ผลตอบแทนที่ธนาคารได้จากการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ลูกค้าที่สำคัญก็คือดอกเบี้ย อัตราดอกเบี้ยของเงินสกุลต่าง ๆ ไม่เท่ากัน แต่โดยทั่วไปจะสูงกว่าดอกเบี้ยเงินกู้เบิกเกินบัญชีเสมอ (ในทางปฏิบัติพบว่าบางเวลาอัตราดอกเบี้ย T/R อาจจะสูงกว่าเงินกู้เบิกเกินบัญชี เช่น เงินปอนด์ และมาร์คเยอรมัน)

เขตเศรษฐกิจที่เปิดมีเงินสกุลต่าง ๆ คือ US\$, £, ¥, DM, HK\$, M\$, A\$, Lit., Rs, Dfl, etc. สกุลที่ใช้มากที่สุดได้แก่ US\$ และ £ รองลงมาได้แก่ ¥, DM และ HK\$

อัตราดอกเบี้ยที่คิดจากลูกค้านั้นถ้าเป็นเงิน US\$ และเงิน £ จะถูกกำหนดโดยสมาคมธนาคารไทยซึ่งจะกำหนดอัตราดอกเบี้ยให้ธนาคารพาณิชย์คิดอัตราเดียวกันทุกธนาคาร (เฉพาะธนาคารที่เป็นสมาชิกของสมาคมธนาคารไทย) ส่วนเงินสกุลอื่น ๆ ธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งจะคิดจากลูกค้าได้ตามความเหมาะสม

อัตราดอกเบี้ยเงิน US\$ เปรียบเทียบกับ £ ที่กำหนดโดยสมาคมธนาคารไทยในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาที่มีการเปลี่ยนแปลงดังนี้ คือ

		US\$	£	ต่างกัน
ปี 2514	ตั้งแต่ 4 มค. 14	9.5 %	9.5 %	-
	" 28 " 14	9 %	9.5 %	0.5 %
	" 1 เมย. 14	8.5 %	9.5 %	1 %
	" 7 " 14	8.5 %	8.5 %	-
ปี 2515	" 22 กพ. 15	8 %	8 %	-
	" 1 สค. 15	9 %	8 %	-1 %
	" 18 กย. 15	8 %	9 %	1 %
	" 15 ธค. 15	8 %	10 %	2 %
ปี 2516	" 9 มค. 16	8 %	10.5 %	2.5 %
	" 21 กพ. 16	9 %	10.5 %	1.5 %
	" 14 พค. 16	9.5 %	10.5 %	1 %

	US\$	฿	ต่างกัน
ปี 2516 (ต่อ) ตั้งแต่ 28 พค. 16	9.5 %	10 %	0.5 %
" 21 มิย. 16	10 %	10 %	-
" 10 กค. 16	10.5 %	10 %	-0.5 %
" 25 กค. 16	11 %	10.5 %	-0.5 %
" 1 สค. 16	12 %	12.5 %	0.5 %
" 7 พย. 16	11.5 %	12 %	0.5 %
" 19 พย. 16	11.5 %	14 %	2.5 %
" 14 ธค. 16	12 %	14 %	2 %

จากตารางการเปรียบเทียบอัตราดอกเบี้ยของเงิน US\$ และ ฿ ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา อัตราดอกเบี้ยใกล้เคียงกันมาก (ดอกเบี้ยเงิน ฿ จะเท่ากันหรือสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงิน US\$ เล็กน้อย) ในปี 2516 ตั้งแต่ 9 มกราคม ถึง 20 กุมภาพันธ์ และ 19 พฤศจิกายน ถึง 14 ธันวาคม อัตราดอกเบี้ยเงิน ฿ สูงกว่าเงิน US\$ ถึง 2.5 % ยกเว้นวันที่ 1 สิงหาคม 2515 ถึง 17 กันยายน 2515 และจากวันที่ 10 กรกฎาคม 2516 ถึง 30 กรกฎาคม 2516 ที่อัตราดอกเบี้ยเงิน US\$ สูงกว่าเงิน ฿ เล็กน้อย

ในปี 2516 อัตราดอกเบี้ยสำหรับการตั้งสินค้าเข้าที่กำหนดโดยสมาคมธนาคารไทยมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตามอัตราดอกเบี้ยในตลาดทั่วโลก ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2516 เป็นต้นมา อัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นมาก โดยเฉพาะเงิน ฿ สูงถึง 14 % ถ้าเปรียบเทียบกับเงินกู้อีกเกินบัญชีแล้ว อัตราสูงสุดที่ธนาคารจะคิดจากลูกค้าก็ไม่เกิน 14 % (ก่อนการเปลี่ยนแปลง 1 กพ. 17) เช่นกัน อัตราดอกเบี้ยของการตั้งสินค้าเข้านั้น ธนาคารพาณิชย์จะคิดตามอัตราที่สมาคมธนาคารไทยกำหนดเท่านั้น ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้อีกเกินบัญชี ธนาคารอาจจะคิดลูกค้าต่ำกว่าอัตราสูงสุดก็ได้ ลูกค้าบางรายเสียอัตราดอกเบี้ยเงินกู้อีกเกินบัญชีเพียง 10.5 % หรือสูงกวานั้นเพียงเล็กน้อย ในช่วงเวลาดังกล่าวจึงแทบจะไม่

มีประโยชน์ที่ลูกค้าจะขอความช่วยเหลือทางการเงินโดยใช้วงเงิน T/R โดยที่ลูกค้าจะเบิกเงินจากบัญชีเงินกู้เบิกเกินบัญชีมาชำระเงินค่าสินค้าซึ่งจะทำให้เสียดอกเบี้ยน้อยกว่า

ในต้นปี 2517 อัตราดอกเบี้ยของการสั่งสินค้าเข้าสำหรับเงิน บรธ เริ่มมีแนวโน้มลดลงบ้างในขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงิน ๕ ยังคงทรงตัวอยู่ กล่าวคืออัตราดอกเบี้ยของการสั่งสินค้าเข้าที่กำหนดโดยสมาคมธนาคารไทย เงินเหรียญสหรัฐเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2517 ลดลงจาก 12 % เหลือ 11.5 % ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงิน ๕ ในตลาดเงินลอนดอนได้สูงเกินกว่า 15 % แต่เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์จะเก็บได้จะต้องไม่เกิน 14 % ฉะนั้นอัตราดอกเบี้ยสำหรับเงินปอนด์จึงยังทรงตัวอยู่ที่จุด 14 % ปรากฏว่าลูกค้าส่วนใหญ่ไม่ขอรับความช่วยเหลือทางการเงินจากธนาคาร มีบ้างบางรายเท่านั้นที่ยังคงต้องขอรับความช่วยเหลือทางการเงินโดยยอมเสียดอกเบี้ยในอัตราสูงดังกล่าว

ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินตราสกุลอื่นนอกจากเงินเหรียญสหรัฐและเงินปอนด์สเตอร์ลิง ธนาคารพาณิชย์จะกำหนดขึ้นเองโดยคุณ ณ ขณะนั้น ต้นทุนทางการเงินที่ธนาคารจะขอ refinancing ต่อในตลาดเงินต่างประเทศเป็นเท่าไรธนาคารพาณิชย์ก็จะคิดจากลูกค้าโดยบวกเพิ่มไปอีกประมาณ 1 - 2 % ในกรณีนี้ธนาคารแต่ละแห่งอาจจะคิดดอกเบี้ยจากลูกค้าแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย

ตัวอย่างอัตราดอกเบี้ยของเงินตราต่างประเทศสกุลต่าง ๆ ที่ธนาคารแห่งหนึ่งคิดจากลูกค้าผู้สั่งสินค้าเข้าโดยการเปิดเช็คเตอร์ออฟเครดิต ตั้งแต่กลางปี 2516 แยกรายละเอียดได้ดังนี้ คือ

เงินเยนญี่ปุ่น (¥) ตั้งแต่ 19	เมย. 16	9 %
" 14	พย. 16	9.5 %
" 12	มิย. 16	10 %
" 7	กพ. 16	10.5 %
" 25	กค. 16	11 %
" 1	สค. 16	12 %

เงินยอนญี่ปุ่น (กอน) ตั้งแต่ 30 พย. 16	13.5 %
" 1 ธค. 16	14 %
" 1 กพ. 17	15 %
เงินมาร์คเยอรมัน (DM) " 24 พย. 16	9.5 %
" 15 มิย. 16	11.5 %
" 15 สค. 16	12.5 %
" 1 กย. 16	13.5 %
" 10 พย. 16	14 %
" 1 กพ. 17	15 %
เงินเหรียญออสเตรเลีย (A\$) " 26 มค. 16	8.75 %
" 1 สค. 16	9.25 %
" 11 ธค. 16	10.5 %
เงินเหรียญฮ่องกง (HK\$) " 9 มค. 16	10.5 %
" 28 พค. 16	10 %
" 25 กค. 16	10.5 %
" 1 สค. 16	12.5 %
" 6 สค. 16	11 %
เงินเหรียญมาเลเซีย (M\$) " 1 มค. 16	10.5 %
" 28 พค. 16	10 %
" 25 กค. 16	10.5 %
" 1 สค. 16	12.5 %
เงินเหรียญสิงคโปร์ (S\$) " 28 พค. 16	10 %
" 25 กค. 16	10.5 %
" 1 สค. 16	12.5 %

เงินฟรังค์สวิส	ตั้งแต่	2 กพ. 16	11	%
(FF)	"	16 กค. 16	12	%
	"	1 กย. 16	12.75	%
	"	8 ตค. 16	14	%
	"	15 กพ. 17	15	%
เงินฟรังค์เบลเยียม	"	9 สค. 16	8.5	%
(BFr.)	"	28 กย. 16	10	%
	"	8 ตค. 16	10.5	%
	"	1 ธค. 16	12	%
	"	4 กพ. 17	14	%

อัตราดอกเบี้ยการตั้งสินค้าเข้า นอกจากจะแตกต่างกันในแต่ละสกุลแล้ว ยังเปลี่ยนแปลง เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาตามอัตราดอกเบี้ยของประเทศเจ้าของสกุลเงินตรานั้น และมีแนวโน้มตามอัตราดอกเบี้ยตลาดโลก ผิดกับอัตราดอกเบี้ยของเงินกู้นิวคือนหรือเงินกูเบิกเกินบัญชีซึ่งลูกค้าจะทำสัญญากำหนดอัตราดอกเบี้ยที่แน่นอนตามข้อตกลง ซึ่งธนาคารจะคิดดอกเบี้ยจากลูกค้าในอัตราที่ตกลงไว้เท่านั้น และไม่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาที่สัญญานั้นยังมีผลบังคับอยู่

การคิดดอกเบี้ยการตั้งสินค้าเข้า ในกรณีที่เป็นเลตเตอร์ออฟเครดิตที่ตกลงจ่ายเงินทันทีเมื่อเห็น (Sight Letter of Credit) ธนาคารจะต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้ขายเมื่อนำเอกสารมายื่น ดังนั้นธนาคารผู้เปิดเครดิตจึงคิดดอกเบี้ยจากลูกค้าตั้งแต่วันที่ในตั๋วแลกเงินที่ผู้ขายทำขึ้น จนถึงวันที่ลูกค้าผู้ส่งซื้อชำระเงินให้ธนาคารโดยใช้อัตราดอกเบี้ยตามวันที่ในตั๋วแลกเงิน ยกตัวอย่าง นาย ก. ขอให้ธนาคารเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตไปให้ผู้ขายในประเทศญี่ปุ่น เป็นเงิน US\$ 10,000 ผู้ขายส่งสินค้าเสร็จเรียบร้อยวันที่ 1 มกราคม 2517 เขียนตั๋วแลกเงินเพื่อส่งมาพร้อมเอกสารวันที่เดียวกันคือ 1 มกราคม 2517 ผู้ขายนำเอกสารไปยื่นต่อธนาคารตัวแทนในประเทศญี่ปุ่นเพื่อขอรับเงินเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2517 ธนาคารผู้เปิดเครดิต

ตกลงให้วงเงิน T/R นาย ก. 300,000 บาท กำหนดเวลาชำระเงิน 90 วันนับจากวันเรือเข้า เรือบรรทุกสินค้ามาถึง ท่าเรือคลองเตยเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2517 นาย ก.มายื่น T/R ต่อธนาคาร ธนาคารจะกำหนดวันครบกำหนดชำระเงินและคิดดอกเบี้ยจากนาย ก. ดังนี้คือ

วันครบกำหนดชำระเงิน T/R - จากวันที่ 15 มค.17 ไปอีก 90 วัน
 - (31 - 15 + 28 + 31 + 15)
 - 15 เมษายน 2517

ดอกเบี้ยที่คิดจากนาย ก. 1 มค.17 - 15 เมย.17 บวก 7 วัน

(Return Remittance)* เท่ากับ 112 วัน

ตัวแลกเปลี่ยนลงวันที่ 1 มกราคม 2517 อัตราดอกเบี้ยที่กำหนดโดยสมาคม

ธนาคารไทย เท่ากับ 12 %

การคำนวณดอกเบี้ย - \$ 10,000 x 112/365 x 12/100
 = \$ 368.22

อัตราแลกเปลี่ยนวันที่ 15 เมษายน 2517 อัตราขาย 1 US\$ = 20.45 บาท
 คิดดอกเบี้ยเป็นเงินบาท เท่ากับ 7530.1 บาท

นอกจากดอกเบี้ยที่เสียแล้ว นาย ก. จะต้องชำระค่าสินค้ามูลค่าเท่ากับใน
 + ตัวแลกเปลี่ยนและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ สรุปแล้วในวันที่ 15 เมษายน ธนาคารจะทำ
 ใบแจ้งเรียกเก็บเงินจากนาย ก. โดยมีรายการดังต่อไปนี้

1. มูลค่าตัวแลกเปลี่ยน \$ = 10,000
2. ค่าธรรมเนียมการจ่ายเงินที่ธนาคารตัวแทนเรียกเก็บ 1/10 %
 (1/10% x 10,000) = \$ 10.-

*Return Remittance (การชำระเงินคืน) ธนาคารกำหนดไว้ประมาณ
 7 วัน ซึ่งธนาคารจะบวกต่อจากวันครบกำหนด เพื่อรวมคำนวณดอกเบี้ยด้วย

3. ดอกเบี้ยการสั่งสินค้าเขา	= \$ 368.22
รวม	= \$ 10,376.22
อัตราแลกเปลี่ยน 1 US\$ เท่ากับ 20.45 บาท	
เป็นเงิน	212,234.60 บาท
4. ค่าอากรแสตมป์ติด T/R	10.- บาท
5. ค่าธรรมเนียม T/R (10,000 X 20.45 X 1/8 %)	255.63 บาท
6. ค่าไปรษณีย์การ	20.- บาท
7. ค่าอากรแสตมป์ติดเอกสารต่าง ๆ (ประมาณ)	10.- บาท
รวมเงินที่นาย ก. จะต้องจ่ายธนาคาร	212,530.23 บาท

สมมุติต่อไปว่า นาย ก. ไม่สามารถชำระเงินให้ธนาคารได้ขอเลื่อนเวลาชำระเงินจนกระทั่งถึงวันที่ 20 พฤษภาคม 2517 นาย ก. จึงนำเงินมาชำระให้ธนาคาร

ในลักษณะนี้ถือว่านาย ก. ชำระเกินกำหนด (Overdue) ธนาคารจะต้องคิดดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น (Overdue Interest) อัตราดอกเบี้ยที่ใช้จะต่างจากอัตราดอกเบี้ย T/R โดยทั่วไปจะใช้อัตราเท่ากับเงินกู้เบิกเกินบัญชี คือไม่เกิน 14% โดยนับจากวันสุดท้ายที่คิดดอกเบี้ย T/R จนถึงวันที่ลูกค้าชำระเงิน คือจากวันที่ 22 เมษายน ถึง 20 พฤษภาคม รวมเวลา 28 วัน ดอกเบี้ยที่ธนาคารเรียกเก็บเพิ่ม

$$212,530.23 \times 28/365 \times 14/100 = 2282.52 \text{ บาท}$$

เรื่องการคิดดอกเบี้ยจากลูกค้าผู้เปิดเช็คเดบิตออกฟิแคดิต มีเรื่องที่น่าสนใจ ๓ เรื่อง คือ

1. วันเริ่มต้นการคิดดอกเบี้ยจากลูกค้า ธนาคารส่วนมากคิดจากวันที่ในตั๋วแลกเงินของผู้ขาย (Date of Draft) แต่มีบางธนาคารที่คิดจากวันที่ธนาคารตัวแทนรับซื้อเอกสาร (Date of Negotiation) โดยทั่วไปวันที่ในตั๋วแลกเงินจะต้องก่อนหรือวันเดียวกับวันที่ธนาคารตัวแทนรับซื้อเอกสาร ตัวแลกเงินจะลงวันที่หลังไม่ได้เด็ดขาดและธนาคารตัวแทนจะหักบัญชีธนาคารผู้เปิดเช็คเดบิตวันเดียวกับวันที่รับซื้อเอกสาร ดังนั้น ถ้าธนาคารคิดดอกเบี้ยจากวันที่ในตั๋วแลกเงิน ลูกค้าจะเสียดอกเบี้ยให้ธนาคารมากกว่าการคิดดอกเบี้ยจากวันที่ธนาคารตัวแทนรับซื้อเอกสาร

2. วันสุดท้ายของการคิกคอกเบี้ย ธนาคารโดยทั่วไปจะบวก 7 วันต่อจากวันครบกำหนด เรียกว่า Return Remittance เพราะการจะให้ลูกค้าชำระเงินทันทีเมื่อวันครบกำหนดทำได้ยาก ธนาคารจึงเผื่อระยะเวลาไว้ 7 วัน และนำมาคำนวณคอกเบี้ยด้วย ลูกค้าที่ชำระเงินทันทีก็จะถูกคิกคอกเบี้ยมากไป ขณะเดียวกันมีลูกค้าจำนวนไม่น้อยที่ชำระเงินให้ธนาคารภายหลังจาก 7 วันไปแล้ว ซึ่งเป็นระยะเวลาไม่กี่วัน ธนาคารก็ไม่ได้คิกคอกเบี้ยเพิ่ม

3. อัตราคอกเบี้ยกำหนดไว้อัตราเดียวตลอดระยะเวลาของการตั้งสินค้าเข้า โดยมีได้แก่รายละเอียดตามระยะเวลาให้ความช่วยเหลือ ระยะเวลาสั้น อัตราคอกเบี้ยควรจะสูงมากกว่าระยะเวลาด้าน เช่น กำหนดระยะเวลาชำระธนาคาร 90 วันนับจากวันที่ในตั๋วแลกเงินเปรียบเทียบกับ 180 วันนับจากวันที่ในตั๋วแลกเงิน อัตราคอกเบี้ยที่คิดใช้อัตราเดียวกัน

4. อัตราคอกเบี้ยของการตั้งสินค้าเข้าเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การคิกคอกเบี้ยจากลูกค้าจะคงที่อยู่อัตราเดียวหรือเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยหรือไม่ แล้วแต่วิธีการของธนาคาร ธนาคารส่วนมากจะคิกคอกเบี้ยจากลูกค้าโดยใช้อัตรา ณ วันที่ของตั๋วแลกเงินหรือวันที่ธนาคารตัวแทนรับซื้อเอกสาร โดยไม่คำนึงว่าอัตราคอกเบี้ยจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรในภายหลัง สาเหตุเนื่องจากธนาคารผู้เปิดเครดิตเองก็ไปขอระยะสั้นต่ออีกทีหนึ่ง (Refinancing) ในเวลาเดียวกัน โดยที่มีต้นทุนทางการเงินในอัตราที่สัมพันธ์กัน เป็นเหตุให้ลูกค้าบางรายของธนาคารเลือกชำระตั๋วแลกเงินที่เสียคอกเบี้ยสูงก่อนได้ ส่วนรายที่เสียคอกเบี้ยต่ำจะรอจนกว่าจะครบกำหนดชำระ

ค่าธรรมเนียมที่ธนาคารคิดจากลูกค้า

ลูกค้าที่ขึ้น Trust Receipt คอธนาคาร ธนาคารจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียม Trust Receipt (Commission on Trust Receipt) 1/8 % ของจำนวนเงินตามตั๋วแลกเงินเทียบค่าเป็นเงินบาท พร้อมทั้งค่าอากรแสตมป์อีกฉบับละ

10 บาท ค่าธรรมเนียมนี้จะเก็บตอนที่ลูกค้าชำระเงินค่าสินค้าพร้อมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ส่วนค่าธรรมเนียมจะเรียกเก็บทันทีที่ยื่นหรือจะชำระพร้อมค่าสินค้าก็ได้ สำหรับลูกค้าที่ติดต่อกันมานาน ธนาคารอาจยกเว้นไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม Trust Receipt ก็ได้ ตัวอย่างการคำนวณค่าธรรมเนียม Trust Receipt ถ้าตัวแลกเงินเป็นเงิน US\$ 20,000 ซึ่งจะทองคำนามเป็นเงินบาทตามอัตราในวันที่ชำระเงิน

$$\begin{aligned} \text{ค่าธรรมเนียม T/R ที่เรียกเก็บ} &= (20,000 \times 20.45 \times 1/800) \\ &= 511.25 \text{ บาท} \end{aligned}$$

ค่าธรรมเนียมอย่างอื่นที่เรียกเก็บคือ Enganement Commission ค่าธรรมเนียมดังกล่าวจะเรียกเก็บเฉพาะเลขที่เช็คหรือเช็คเครดิตที่เปิดไปยังประเทศในทวีปเอเชีย ส่วนมากได้แก่ประเทศญี่ปุ่น และเป็นเครดิตประเภทกำหนดชำระเงินในอนาคต (Deferred Payment Credit) คือลูกค้าได้รับเครดิตจากผู้ขาย สาขาที่ธนาคารเรียกเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวเพราะเลขที่เช็คหรือเช็คเครดิตนั้นจะหมดอายุเสียก่อนที่จะครบกำหนดชำระเงิน แต่ธนาคารผู้เปิดเครดิตก็ยังต้องผูกพันในเงื่อนไขดังกล่าวอยู่ ช่วงระยะเวลาที่เลยอายุเครดิตและธนาคารยังต้องผูกพันอยู่นี้เองที่ทำให้ธนาคารต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ซึ่งจะคำนวณตามระยะเวลาอัตราที่เรียกเก็บเท่ากับ 1/16 % ต่อเดือน บางธนาคารเรียกเก็บแตกต่างกันไป บางแห่งก็ไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมชนิดนี้ โดยที่ถือว่าได้คิดค่าธรรมเนียมจากลูกค้าในตอนที่เปิดเลขที่เช็คหรือเช็คเครดิตในอัตราที่สูงพอสมควรแล้ว ตัวอย่างเช่น ลูกค้าเปิดเลขที่เช็คหรือเช็คเครดิตไปประเทศญี่ปุ่น โดยที่ได้เครดิตจากผู้ขาย 150 วัน วงเงิน US\$ 20,000 ลูกค้าได้ยื่น Trust Receipt เพื่อขอ นำเอกสารไปออกสินค้าแล้ว เมื่อวันครบกำหนดชำระเงิน ธนาคารจะเรียกเก็บเงินตามตัวแลกเงิน ค่าธรรมเนียม Trust Receipt ค่าไปรษณีย์ ค่าอากรแสตมป์ และ Enganement Commission

การคำนวณ Enganement Commission

$$\begin{aligned} &= 20,000 \times 20.45 \times 5/16 \% \\ &= 1,278.12 \text{ บาท} \end{aligned}$$

ถ้าลูกค้าชำระเงินก่อนวันครบกำหนด เช่น ถ้าชำระก่อนครบกำหนด ประมาณ 2 เดือน ตามตัวอย่างเดิม ธนาคารจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียม Engagement เพียง 3 เดือน ซึ่งจะเก็บเพียง 766.87 บาท ($20,000 \times 20.45 \times 3/16 \%$)

ลูกค้าที่ติดต่อกับธนาคารมานานอาจขอลดค่าธรรมเนียมนี้ได้ เช่นกำหนด เงินไข $1/16 \%$ flat หมายความว่า ไม่ว่าผู้ซื้อจะได้เครดิตจากผู้ขายนานเท่าไรก็ตาม ธนาคารจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียม Engagement Commission เพียงแต่ 1 เดือนเท่านั้น บางกรณีลูกค้าอาจขอยกเว้นค่าธรรมเนียมนี้เลยก็ได้

ส่วนเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เปิดไปประเทศอื่น ๆ นอกจากประเทศในทวีป เอเชีย ในกรณีที่เป็นเครดิตที่มีกำหนดระยะเวลาชำระเงินในอนาคต (Deferred Payment Credit) ธนาคารจะไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าว แต่ถาเครดิตที่เปิดไปขอให้ธนาคารตัวแน่นอน (Confirmed Credit) ธนาคารตัวแทนจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเครดิตที่กำหนดระยะเวลาชำระเงินในอนาคต (Deferred Payment Commission) นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมอย่างอื่น

ในเรื่องการคิดค่าธรรมเนียมสำหรับเครดิตที่กำหนดระยะเวลาชำระเงินในอนาคต (Deferred Payment Credit) มีสิ่งที่น่าสนใจก็คือ ณ ขณะเมื่อธนาคารเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตออกไปนั้น ธนาคารเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการเปิด (Opening Commission) สมมุติว่า $1/8 \%$ ต่อ 3 เดือนหรือ $1/2 \%$ ต่อปี บางรายเรียกเก็บ $1/4 \%$ ต่อ 3 เดือนหรือ 1% ต่อปี ในกรณีที่เป็นเครดิตชนิดเพิกถอนไม่ได้ (เครดิตชนิดเพิกถอนได้ไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการเปิด) ซึ่งก่อให้เกิดภาระผูกพันต่อธนาคาร แต่ภาระนั้นเป็นเพียงหนี้สินอันอาจจะเกิดขึ้น (Contingent Liability) กล่าวคือ ธนาคารจะชำระเงินให้ผู้ขายต่อเมื่อผู้ขายได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุในเลตเตอร์ออฟเครดิตครบถ้วนแล้ว ธนาคารมีสิทธิจะปฏิเสธการชำระเงินหรือการรับรองรับซื้อเอกสาร ถ้าผู้ขายละเลยต่อเงื่อนไขดังกล่าว ต่อเมื่อผู้ขายได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขในเครดิตแล้ว ธนาคารจึงจ่ายเงินให้กับผู้ขายเมื่อครบกำหนดตามตัวแลกเงิน ซึ่งภาระอันนี้ มีสภาพเป็นหนี้สินแน่นอนทั้ง ๆ ที่เลตเตอร์ออฟเครดิตนั้นหมดอายุแล้ว แต่ตัวแลกเงินยังไม่ครบกำหนดชำระ ช่วงเวลานี้จาก

วันที่เครดิตหมดอายุจนถึงวันครบกำหนดนี้เองที่ธนาคาร เรียกเก็บค่าธรรมเนียม แต่คิดในอัตราเพียง 1/16 % ต่อเดือน หรือเพียงปีละ 3/4 % เท่านั้น ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บน้อยกว่าค่าธรรมเนียมตอนเปิดเครดิตโดยที่ภาระผูกพันของธนาคารต่างกัน และในทางปฏิบัติบางธนาคารก็ไม่มี การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในช่วงนี้เลย

การขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

ผู้ส่งออกสินค้าเขา โดยการ เปิดเช็คเตอร์ออฟเครดิต โดยทั่วไปยังมีต้องชำระ เงินค่าสินค้าทั้งหมดให้ธนาคารจนกว่าจะถึงกำหนดเวลาตามที่ระบุในเครดิต ซึ่งในเวลา ที่ชำระผู้ส่งออกสินค้าเขาก็จะซื้อเงินตราต่างประเทศตามสกุลที่ตกลงกับผู้ขายจากธนาคาร ผู้เปิดเครดิต ระยะเวลาที่ห่างกันนี้เองที่อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจะแตกต่างกัน เปลี่ยนแปลง เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ถ้าเป็นเหตุการณ์ปกติ อัตราแลกเปลี่ยน ก็ไม่แตกต่างกันมากนัก ทั้งนี้เพราะอยู่ภายใต้การควบคุมของธนาคารแห่งประเทศไทย ถ้าเป็นระหว่างประเทศก็มีกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ควบคุม กำหนด อัตราซื้อขายทันทีที่มีให้สูงหรือต่ำกว่าอัตราที่กำหนด เช่น ตามประกาศของกระทรวง การคลัง ประกาศ ณ วันที่ 15 กรกฎาคม 2516 เรื่องการซื้อขายทันทีซึ่งเงิน ตราต่างประเทศ ในข้อ 3 กำหนดอัตราซื้อขายที่ธนาคารพาณิชย์และบริษัทที่ได้รับ อนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศ จะพึงซื้อขายทันทีซึ่งเงิน ตราต่างประเทศที่เป็นสมาชิกของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ภายในราชอาณาจักร ต้องเป็นไปในอัตราดังต่อไปนี้

ก. เงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา

- (1) ไม่ต่ำกว่า 19.55 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา
- (2) ไม่สูงกว่า 20.45 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา

ข. เงินสกุลอื่น

- (1) ไม่ต่ำกว่าอัตราซึ่งคำนวณได้จากอัตราซื้อทันทีซึ่งดอลลาร์สหรัฐ อเมริกาต่อบาทของธนาคารพาณิชย์ กับอัตราซื้อขายทันทีซึ่ง ดอลลาร์สหรัฐอเมริกาต่อเงินสกุลนั้นในประเทศเจ้าของสกุลหรือกับ อัตราซื้อทันทีซึ่งเงินสกุลนั้นต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกาในสหรัฐอเมริกา

- (2) ไม่สูงกว่าอัตราซึ่งคำนวณได้จากอัตราขายทันทีซึ่งดอลลาร์สหรัฐอเมริกาต่อบาทของธนาคารพาณิชย์ กับอัตราซื้อทันทีซึ่งดอลลาร์สหรัฐอเมริกาต่อเงินสกุลนั้นในประเทศเจ้าของสกุลหรือกับอัตราขายทันทีซึ่งเงินสกุลนั้นต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกาในสหรัฐอเมริกา

อัตราซื้อหรือขายทันทีที่ระบุตาม ข. (1) หรือ (2) ต้องเป็นอัตราในวันนั้นหรือในวันทำการก่อนหน้า แล้วแต่กรณี

แต่อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการควบคุม แต่ในภาวะที่เกิดการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนอย่างรุนแรง เช่น ในช่วงกลางปี 2516 ที่นานมานี้เอง มีการลดค่าเงินดอลลาร์สหรัฐและเงินบาทซึ่งผูกพันอยู่กับเงินดอลลาร์ก็ลดค่าตามในอัตราร้อยละ 10 แต่ปรากฏว่า เงินตราต่างประเทศสกุลอื่น ๆ ในยุโรปและญี่ปุ่นเพิ่มสูงขึ้นกว่าร้อยละ 10 เช่น เงินมาร์กเยอรมัน และเงินเยนของญี่ปุ่น โดยเฉพาะเงินเยนของญี่ปุ่นได้เพิ่มค่าสูงขึ้นถึงร้อยละ 18 และเมื่อรวมกับค่าเงินเยนที่เพิ่มขึ้นเมื่อคราวที่สหรัฐประกาศลดค่าเงินดอลลาร์ครั้งแรก เงินเยนญี่ปุ่นได้เพิ่มค่าสูงขึ้นถึงร้อยละ 42 ประกอบกับประเทศเรามีการสั่งสินค้าจากญี่ปุ่นมากที่สุด โดยเฉพาะเครื่องจักรและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าต่าง ๆ ประมาณมากกว่า 80 % ต้องสั่งซื้อจากญี่ปุ่น ซึ่งเป็นเรื่องที่กระทบกระเทือนผู้สั่งสินค้าเราจากญี่ปุ่นมาก เช่น ถ้าผู้สั่งสินค้าเราเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตสั่งสินค้าจากญี่ปุ่นเป็นเงิน 10 ล้านบาท เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2516 อัตราแลกเปลี่ยนของธนาคารพาณิชย์ 0.0699 บาท ต่อ 1 เยน เป็นเงินคำนวณตามมูลค่าเมื่อวันที่เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตเท่ากับ 699,000 บาท จนกระทั่งวันที่ 20 มีนาคม 2516 ผู้สั่งสินค้าเรามาขอรับเอกสารจากธนาคารผู้เปิดเครดิต ซึ่งก่อนที่จะมอบเอกสารให้ผู้สั่งสินค้าเรา จะต้องชำระเงินสดและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ (ในกรณีชำระเงินทันที) โดยจะต้องซื้อเงินเยนจากธนาคารอัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ชำระเงินเท่ากับ 0.0804 บาท ต่อ 1 เยน ผู้สั่งสินค้าเราจะต้องจ่ายเงินบาทเฉพาะค่าสินค้าไม่รวมค่าธรรมเนียมอื่น ๆ เป็นเงินถึง 804,000 บาท ช่วงเวลาเพียง 1 เดือน เงินเยนสูงมากขึ้น ตามตัวอย่างต้องจ่ายเงินเพิ่มขึ้น 105,000 บาท หรือเท่ากับ 15.02 % สำหรับเงินมาร์กเยอรมันก็เช่นกัน ตามสถิติการสั่งสินค้าเราประเทศไทยสั่งสินค้าเราจากประเทศเยอรมันมากเป็นอันดับสาม (ดูตารางที่ 2 หน้า 82 ประกอบ)

อัตราเงินเบญจปีนของธนาคารพาณิชย์

วันที่	มกราคม		กุมภาพันธ์		มีนาคม	
	ชื่อ	ชาย	ชื่อ	ชาย	ชื่อ	ชาย
1	วันขึ้นปีใหม่		.069	.0699	.0778	.0797
2	.069	.07	.069	.0699	-	-
3	.069	.07	วันเสาร์		วันเสาร์	
4	.069	.07	วันอาทิตย์		วันอาทิตย์	
5	.069	.07	.069	.0699	-	-
6	วันเสาร์		.069	.0699	-	-
7	วันอาทิตย์		.069	.0699	-	-
8	.069	.07	.069	.0699	-	-
9	.069	.07	.069	.0699	-	-
10	.0689	.0699	วันเสาร์		วันเสาร์	
11	.0689	.0699	วันอาทิตย์		วันอาทิตย์	
12	.069	.0699	-	-	-	-
13	วันเสาร์		-	-	-	-
14	วันอาทิตย์		-	-	-	-
15	.069	.0699	-	-	-	-
16	.069	.0699	-	-	-	-
17	.069	.0699	วันเสาร์		วันเสาร์	
18	.069	.0699	วันอาทิตย์		วันอาทิตย์	
19	.0689	.0699	ชดเชยวันมาฆบูชา		-	-
20	วันเสาร์		-	-	.0782	.0804
21	วันอาทิตย์		.0772	.0797	.078	.0802
22	.0689	.0699	.0775	.0799	.078	.0802
23	.0689	.0699	.0775	.0798	.0779	.0804
24	.0689	.0698	วันเสาร์		วันเสาร์	
25	.0689	.0698	วันอาทิตย์		วันอาทิตย์	
26	.0689	.0698	.0774	.07971	.0776	.0796
27	วันเสาร์		.0774	.0797	.0777	.0796
28	วันอาทิตย์		.0778	.0797	.078	.0799
29	.0689	.0698	-	-	.0782	.0804
30	.0689	.0698	-	-	.0782	.0801
31	.069	.07	-	-	วันเสาร์	

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

รองจากญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา ในเรื่องอัตราแลกเปลี่ยนเมื่อต้นปี 2516 วันที่ 17 มกราคม 2516 เท่ากับ 6.54 บาท ต่อ 1 มาร์คเยอรมัน สูงขึ้นเรื่อยจนถึงวันที่ 9 กรกฎาคม 2516 เท่ากับ 9.15 บาท ต่อ 1 มาร์ค ช่วงเวลาที่ห่างกัน 6 เดือน เงินมาร์คสูงขึ้นถึงมาร์คละ 2.61 บาท หรือ 39.91 % จะเห็นว่ามีผลกระทบกระเทือนต่อฐานะการเงินของผู้ส่งออกเขาอย่างมาก คนทุนสินค้าจะสูงขึ้นมาก บางรายอาจจะขาดทุนจนถึงต้องเลิกกิจการก็ได้ (ดูตารางที่ 3,4)

ดังนั้นเพื่อป้องกันเหตุการณ์ดังกล่าว และเพื่อกำหนดมูลค่าสินค้าใดแน่นอน ธนาคารก็บริการที่จะให้ลูกค้าผู้ส่งออกเขาทำการซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าได้ (Forward) โดยผู้ส่งออกเขาจะต้องตกลงกับธนาคารขอซื้อเงินตราต่างประเทศเป็นการล่วงหน้าในอัตราที่ตนเห็นว่าเหมาะสม โดยมีกำหนดการส่งมอบเงินกันในวันใดวันหนึ่งในอนาคต

ในเรื่องการกำหนดอัตราล่วงหน้าของธนาคารพาณิชย์ในประเทศเรา ไม่มีกฎข้อบังคับแต่อย่างไร ธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งจึงสามารถจะกำหนดอัตราขึ้นเอง ผู้ส่งออกเขาถ้าตกลงจะซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจากธนาคาร ก็จะต้องไปติดต่อเพื่อตกลงในเรื่องอัตราที่จะซื้อขาย โดยที่ในวันที่ทำสัญญายังมีต้องชำระเงินพอครบกำหนดผู้ส่งออกก็จะชำระเงินให้ธนาคารตามอัตราที่ตกลงกันไว้ โดยไม่คำนึงว่าอัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ชำระเงินจะเป็นเท่าไร เช่น กำหนดว่าจะชำระอีก 3 เดือนข้างหน้า ในอัตรา 7.50 บาท ต่อ 1 มาร์คเยอรมัน พอถึงกำหนดลูกค้ามาชำระเงินวันที่ 26 กรกฎาคม 2516 ลูกค้าผู้ส่งออกเขาก็สามารถจะซื้อเงินมาร์คจากธนาคารในอัตรา 7.50 บาทต่อ 1 มาร์ค ทั้ง ๆ ที่ในวันเดียวกันลูกค้าคนอื่นจะต้องซื้อตามอัตราขายของธนาคารเท่ากับ 8.97 บาท ต่อ 1 มาร์ค ต่างกันถึงมาร์คละ 1.47 บาท ถ้าเป็นการตั้งซื้อคราวละมาก ๆ ผู้ส่งออกจะประหยัดเงินได้ไม่น้อย ในทางตรงกันข้าม ในวันที่ลูกค้าชำระเงิน อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศอาจจะต่ำกว่าอัตราที่ผู้ส่งออกทำการตกลงไว้กับธนาคารล่วงหน้าก็ได้ ในทางปฏิบัติผู้ส่งออกเขาที่ขอทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้ากับธนาคารผู้เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตมีไม่มาก

อัตราเงินมาร์คเยอรมันของธนาคารพาณิชย์

วันที่	มกราคม		มีนาคม		พฤษภาคม		กรกฎาคม	
	ซื้อ	ขาย	ซื้อ	ขาย	ซื้อ	ขาย	ซื้อ	ขาย
1	วันขึ้นปีใหม่		7.31	7.38	วันแรงงานแห่งชาติ		วันอาทิตย์	
2	6.50	6.56	-	-	7.33	7.40	8.56	8.66
3	6.50	6.56	วันเสาร์		7.33	7.40	8.65	8.74
4	6.50	6.56	วันอาทิตย์		7.32	7.39	8.78	8.88
5	6.50	6.56	-	-	วันเสาร์		8.77	8.87
6	วันเสาร์		-	-	วันอาทิตย์		8.98	9.09
7	วันอาทิตย์		-	-	ชดเชยวันฉัตรมงคล		วันเสาร์	
8	6.50	6.56	-	-	7.28	7.36	วันอาทิตย์	
9	6.49	6.55	-	-	7.32	7.39	9.02	9.15
10	6.49	6.55	วันเสาร์		7.34	7.42	8.77	8.89
11	6.50	6.56	วันอาทิตย์		7.32	7.40	-	7.32
12	6.50	6.56	-	-	วันเสาร์		-	8.68
13	วันเสาร์		-	-	วันอาทิตย์		-	8.68
14	วันอาทิตย์		-	-	7.34	7.41	วันเสาร์	
15	6.49	6.55	-	-	7.46	7.54	วันอาทิตย์	
16	6.48	6.54	-	-	วันวิสาขบูชา		วันเข้าพรรษา	
17	6.48	6.54	วันเสาร์		7.46	7.54	8.34	8.49
18	6.49	6.55	วันอาทิตย์		7.46	7.54	8.52	8.67
19	6.48	6.54	-	-	วันเสาร์		8.77	8.92
20	วันเสาร์		7.29	7.41	วันอาทิตย์		8.52	8.67
21	วันอาทิตย์		7.28	7.39	7.56	7.64	วันเสาร์	
22	6.48	6.54	7.28	7.39	7.58	7.66	วันอาทิตย์	
23	6.52	6.58	7.28	7.39	7.58	7.66	8.65	8.79
24	6.50	6.56	วันเสาร์		7.56	7.64	8.65	8.79
25	6.55	6.61	วันอาทิตย์		7.54	7.61	8.67	8.81
26	6.54	6.60	7.29	7.36	วันเสาร์		8.83	8.97
27	วันเสาร์		7.33	7.41	วันอาทิตย์		8.82	8.96
28	วันอาทิตย์		7.35	7.43	7.53	7.61	วันเสาร์	
29	6.54	6.60	7.34	7.42	7.53	7.61	วันอาทิตย์	
30	6.59	6.65	7.35	7.42	7.59	7.67	8.74	8.88
31	6.60	6.66	วันเสาร์		7.69	7.77	8.64	8.78

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ขณะเดียวกันธนาคารพาณิชย์ที่ไคทำสัญญาขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าไปแล้วก็จะพยายามซื้อเงินตราต่างประเทศนั้นคืนมา เพราะปกติธนาคารพาณิชย์ก็จะไม่ถือเงินตราต่างประเทศไว้มากเกินไป การซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเพื่อชดเชยจำนวนที่ขายล่วงหน้านี้เรียกว่าการ Cover Position และธนาคารจะขายล่วงหน้าในอัตราที่สูงและทำการซื้อล่วงหน้าในอัตราที่ต่ำกว่า ส่วนแตกต่างเป็นกำไรของธนาคารทันที มีศัพท์ทางธนาคารเรียกว่า Swap Transaction ในกรณีนี้เท่ากับว่าธนาคารไม่ยอมเสี่ยงเลย เพราะไม่ว่าอัตราในภายหน้าจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรก็ตาม ก็ไม่มีผลต่อธนาคาร แต่มีปัญหาวว่าธนาคารจะซื้อล่วงหน้าหรือจะขายล่วงหน้าในเวลาเร็วไว้อย่างไร ในกรณีที่ธนาคารไคทำสัญญาขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าไว้เป็นจำนวนมากและถ้าไม่สามารถจะหาซื้อล่วงหน้าในจำนวนที่ต้องการไคทันทองที่แล้ว ธนาคารก็ยังสามารถอาศัยทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยน (Exchange Equalization Fund) เพื่อคิกค่อซื้อขายเงินตราต่างประเทศไคทันที แต่ทั้งนี้เฉพาะเงินดอลลาร์สหรัฐหรือเม็กซิโกเท่านั้น การคิกค่อซื้อขายคราว ๆ หนึ่งทองไม่น้อยกว่าจำนวนที่กำหนด เช่น กำหนดไว้อย่างค่า 50,000 ดอลลาร์ ฯลฯ การคิกค่อกับทุนรักษ้อัตราแลกเปลี่ยนนี้ ธนาคารจะได้รับความสะดวกและตัดภาระความเสี่ยงไปได้ แต่กำไรที่ได้จากอัตราที่แตกต่างจะน้อยลง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย